

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

سرایش: رسانه‌ی الکترونیک | ۵۰ صفحه
مهرماه ۱۴۰۱ | سال سوم | شماره ۲۴
اداره روابط عمومی و امور بین‌الملل

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
دفتر انتشارات و فناوری آموزشی
Ministry Of Education
Organization for Educational
Research and Planning
Office of Publishing and
Educational Technology

ROSHD
International
Educational
Film Festival

سرایش؛ رسانه‌ی الکترونیک | ۵۰ صفحه |

مهر ماه ۱۴۰۱ | سال سوم | شماره ۲۴

تهیه شده در اداره روابط عمومی و امور بین‌الملل

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

آماده‌سازی محتوا: فروزان امیدی

تحریریه این شماره: محمد حسن نژاد | مانلی نورایی | دکتر علی خالقی نژاد

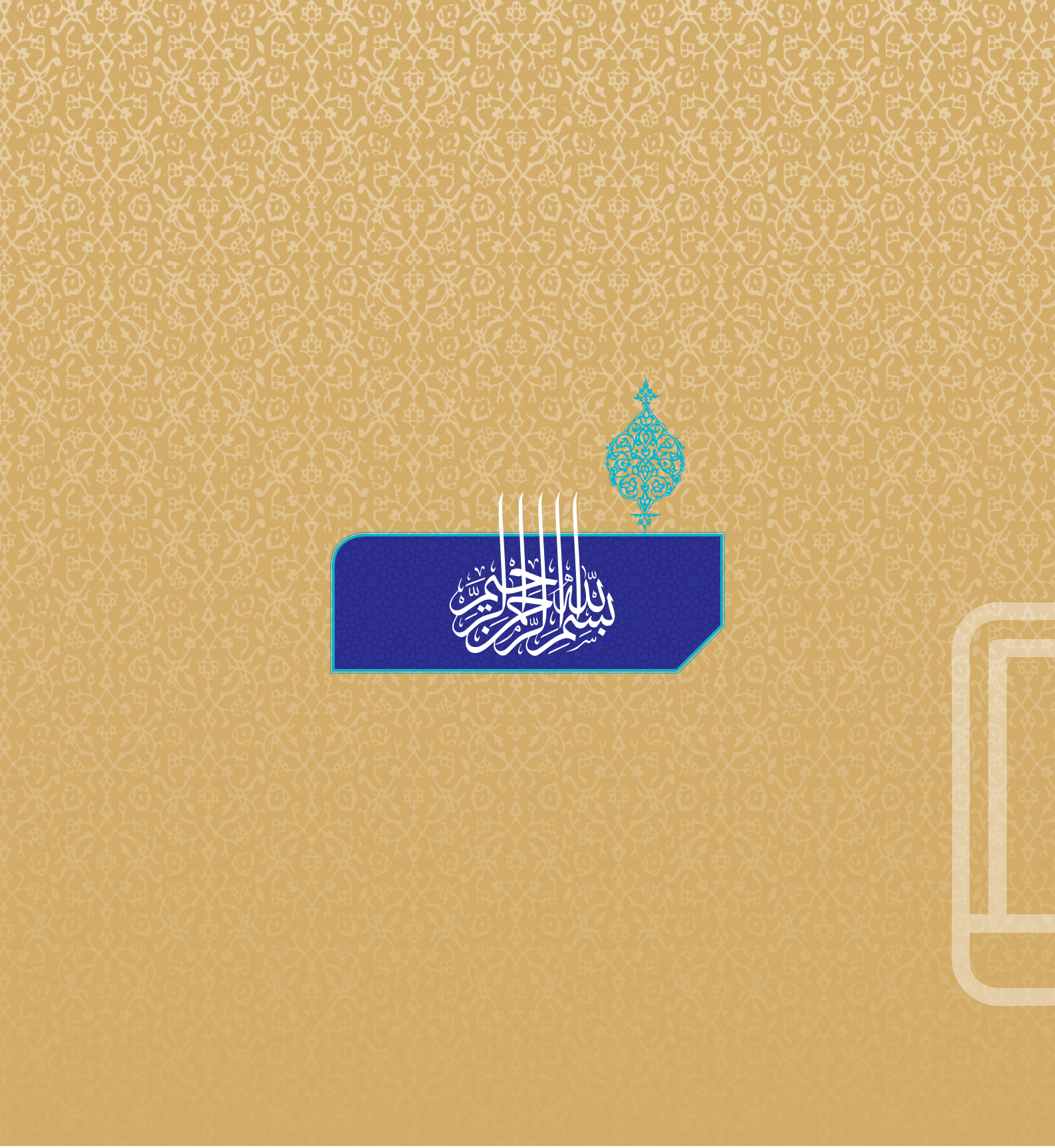
طراح گرافیک و صفحه‌آرا: مجتبی زند

کلیه حقوق مادی و معنوی این نشریه متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی است.

نشانی: تهران | خیابان کریمخان | خیابان ایرانشهر |

ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش | سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ | تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹ | نامبر: ۸۸۳۰۹۲۶۵ | سایت: www.oerp.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معلمین توجه داشته باشند و این هم یکی از مسئولیت های مهم معلمین است که باید از فکر مخاطب خودشان - دانشجو و دانش آموز و جوان و طلبه و غیره - صیانت کنند؛ همچنان که شهید مطهری این کار را می کرد.

حضرت آیت الله خامنه ای (مدظله العالی)

۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۰

فهرست

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش سرلوحه تمام‌شئون آموزشی کشور قرار گیرد	۴
تربیت نیروهای کارآمد، صالح و دارای مهارت ماموریت مهم وزارت آموزش و پرورش است	۶
تبیین و تشریح بیانیه‌ها و دستاوردهای دولت سیزدهم در آموزش و پرورش	۹
اهمیت توجه به معماری فنی و پداگوژیک شبکه اجتماعی دانش‌آموزی (شاد)	۱۳
چقدر محتوای کتاب‌های درسی برای دانش‌آموزان نافع است؟	۱۶
دستورالعمل برگزاری یازدهمین جشنواره تولید محتوای الکترونیکی رشد به ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها ابلاغ شد	۳۳
فراخوان پنجاه و دومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم‌های علمی، آموزشی و تربیتی رشد منتشر شد	۳۶
اخبار دفتر انتشارات و فناوری آموزشی	۳۸

رئیس جمهور در مراسم آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱:

سند تحول بنیادین آموزش و پرورش سرلوحه تمام شئون آموزشی کشور قرار گیرد

رئیس جمهور در مراسم آغاز سال تحصیلی جدید در اقدامی ابتکاری علاوه بر طرح سؤال مهر دانش آموزان، سؤالی نیز برای معلمان مطرح کرد و اظهار داشت: سند تحول بنیادین آموزش و پرورش سرلوحه تمام شئون آموزشی کشور قرار گیرد.

به گزارش روابط عمومی و امور بین الملل سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی به نقل از مرکز اطلاع رسانی و روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش، آیت الله سیدابراهیم رئیسی صبح امروز شنبه در آیین آغاز رسمی سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ مدارس کشور، با تسلیت فرا رسیدن سالروز رحلت رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) و نیز گرامیداشت هفته دفاع مقدس، وجود مقدس حضرت محمد (صلی الله علیه و آله و سلم) را بزرگترین معلم و مربی بشریت برای رسیدن به سعادت دنیوی و اخروی دانست و افزود: شهدا و سرداران جان بر کف کشورمان نیز معلمان بزرگی هستند که در آزمون الهی با نمره عالی قبول شدند.

آیت الله رئیسی معلمی را ادامه کار اولیا و انبیای الهی برای آموزش و تربیت نسل های آتی کشور توصیف کرد و خطاب به دانش آموزان گفت: با خوب درس خواندن، قدر دان تلاش های معلمان و اساتید خود باشند.

وی در بخش دیگری از سخنانش به تدوین سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و ضرورت سرلوحه قرار گرفتن این سند در تمام شئون تعلیم و تربیت اشاره و دست اندرکاران آموزش و پرورش را مکلف کرد، اجرایی شدن این سند مهم را هر سال ارزیابی و میزان پیشرفت آن را گزارش کنند.

رئیس جمهور در ادامه، سؤال مهر سال تحصیلی جدید را مطرح کرد و از دانش آموزان خواست پاسخ دهند که شاخص های مدرسه خوب از نظر آن ها چیست؟

آیت‌الله رئیسی با اشاره به اینکه در میان پاسخ دانش‌آموزان به سؤال مهر پارسال نوشته‌های بسیار وزین و پرمحتوایی وجود داشت، از همه دانش‌آموزان خواست امسال هم با انگیزه و علاقه به این سؤال پاسخ دهند، چرا که جایگاه مدرسه خوب در تربیت انسان، تراز برای اداره خود، خانواده و جامعه بسیار مهم است.

رئیس‌جمهور در اقدامی ابتکاری، امسال سؤالی نیز برای معلمان طرح کرد و از معلمان خواست به این سؤال پاسخ دهند که، برای افزایش بهره‌وری در آموزش و پرورش چه اقداماتی باید انجام شود؟

وی ارتقای بهره‌وری را از مهم‌ترین محورهای کار دولت مردمی دانست و گفت: دولت تلاش کرده است با افزایش بودجه و اعتبارات آموزش و پرورش، ارتقای جایگاه دانشگاه فرهنگیان و مراکز تربیت معلم، اجرای قانون رتبه‌بندی معلمان و اجرایی کردن سند تحول بنیادین در آموزش و پرورش به ارتقای بهره‌وری در نظام آموزشی کشور کمک کند و از معلمان عزیز نیز درخواست می‌کنیم که نظرات و تجربیات خود را در این زمینه با پاسخ به این سؤال اعلام کنند.

آیت‌الله رئیسی در ادامه سخنانش با بیان اینکه امسال در ۴ بخش و با ۴ رکن مؤثر در نظام آموزشی کشور جلسات و گفتگوهایی خواهیم داشت، تصریح کرد: در اولین نشست به اتفاق وزیر و مسؤولان آموزش و پرورش نشستی با نمایندگان دانش‌آموزان کشور و در گام بعدی نشستی با نمایندگان معلمان خواهیم داشت تا در جلسه‌ای کاملاً کاری به ارزیابی وضعیت آموزشی کشور و شنیدن نظرات و دیدگاه‌های آنان بپردازیم.

رئیس‌جمهور اضافه کرد: در گام سوم نیز نشستی با کارشناسان و صاحب‌نظران تعلیم و تربیت خواهیم داشت و در گام چهارم در نشستی با نمایندگان والدین دانش‌آموزان، حرکت نظام تعلیم و تربیت کشور را ارزیابی خواهیم کرد و مشابه این نشست‌ها در سطح استان‌ها هم برگزار خواهد شد تا در مجموع به ارزیابی دقیق‌تری از وضعیت آموزشی کشور برسیم.

رئیس‌جمهور اظهار داشت: مدرسه و آموزش و پرورش نه یکی از کارهای دولت مردمی، بلکه مهم‌ترین مأموریت و کار دولت به حساب می‌آید و امیدوارم با ۴ نشست که با ارکان اصلی تعلیم و تربیت در کشور برگزار خواهیم کرد، ارزیابی دقیق‌تری از وضعیت آموزشی کشور و راهکارهای بهبود و ارتقای آن به دست بیاوریم.

یوسف نوری وزیر آموزش و پرورش نیز پیش از سخنان رئیس‌جمهور با تبریک آغاز سال تحصیلی جدید و گرامیداشت هفته دفاع مقدس از دفاع مقتدرانه رئیس‌جمهور از مواضع عزتمندانه کشورمان در مجمع عمومی سازمان ملل متحد و نیز اجلاس سران تحول آموزش در مقر سازمان یونسکو قدردانی کرد و گفت: رد اسناد تحمیلی آموزشی و تأکید بر اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش در کشور در نشست تحول آموزش در یونسکو از سوی رئیس‌جمهور محترم اقدام بسیار مهمی بود و امیدوارم در کنار سایر گام‌های دولت مردمی برای بهبود آموزش در کشور از جمله اجرای لایحه رتبه‌بندی معلمان، افزایش بودجه آموزش و پرورش و توجه به امور رفاهی و معیشتی معلمان باعث ارتقای بهره‌وری و عملکرد کیفی نظام تعلیم و تربیت کشور شود.

رئیس جمهور در «نظارت ستادی» وزارت آموزش و پرورش:

تربیت نیروهای کارآمد، صالح و دارای مهارت ماموریت مهم وزارت آموزش و پرورش است

رئیس جمهور با اشاره به لزوم راه اندازی اردوهای راهیان پیشرفت گفت: محیط‌های علمی و پژوهشی و دانشگاهی از جمله مکان‌های بسیار جذاب و دیدنی برای دانش‌آموزان است و نشان دادن پیشرفت‌ها، دستاوردها و افتخارات کشور به نسل نوجوان و جوان خنثی کننده اخبار منفی و القائات نادرست رسانه‌های خارجی به نسل امروز است.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی به نقل از پایگاه اطلاع رسانی ریاست جمهوری، آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی صبح امروز دوشنبه در ادامه فرآیند «نظارت ستادی بر دستگاه‌های اجرایی» به وزارت آموزش و پرورش رفت و در جمع مدیران این وزارتخانه، ضمن استماع گزارش عملکرد یکساله این مجموعه، رهنمودها و پیشنهادات مهمی برای ارتقای کیفی و کمی عملکرد این وزارتخانه ارائه کرد.

رئیس جمهور «انسان‌سازی و تربیت نیروهای کارآمد، صالح و دارای مهارت» را ماموریت مهم وزارت آموزش و پرورش عنوان کرد و گفت: پرورش انسان‌های صالح از خانه آغاز و در مدرسه قوام می‌یابد؛ اگر فرزندان ما در خانه و مدرسه عدالت‌خواه تربیت شوند، بعدها خود به عنوان شهروندان اجتماع، اولین مجری عدالت خواهند بود.

رئیس‌جمهور در ادامه با اشاره به تأکیدات رهبر معظم انقلاب مبنی بر «ضرورت اجرای دقیق و کامل سند تحول بنیادین آموزش و پرورش»، زمان بندی دقیق، کارشناسی و قابل نظارت برای اجرای مطلوب سند «تحول بنیادین آموزش و پرورش» تأکید کرد. رئیس‌جمهور در ادامه ارتقای کیفیت آموزشی، مردمی‌سازی، عدالت‌محوری و خانواده‌محوری را از ویژگی‌های مهم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش عنوان و بر ضرورت اجرای آن به شکل مدرسه‌محور تأکید کرد. آیت‌الله رئیسی در بخش دیگری از سخنانش، «توسعه و ارتقای آموزش و تعلیم و تربیت» را از شاخصه‌های مهم پیشرفت در جهان دانست و با مهم دانستن

آمایش سرزمینی در تامین نیازهای نظام تعلیم و تربیت تصریح کرد: در این راستا فعال‌سازی هنرستان‌ها و ایجاد مهارت ارتباط آنها با بخش صنعت و کشاورزی بسیار موثر است. رئیسی، ارائه «آموزش‌های مهارتی» در نظام تعلیم و تربیت را بسیار ضروری و مهم دانست و خاطر نشان کرد: بخشی از دلایل عدم استفاده مناسب از ظرفیت‌ها و منابع طبیعی موجود در کشور از جمله در بخش معدن و کشاورزی به دلیل عدم مهارت و دانش به روز است و اگر بخش آموزشی در کنار صنعت، معدن و کشاورزی قرار گیرد یکی از آثار آن رفع مشکلات این حوزه‌ها و نیز معضل بیکاری در کشور خواهد بود.

رئیس جمهور با اشاره به اهمیت نقش «دانشگاه فرهنگیان» در امر تربیت معلم، بر ضرورت جذب اساتید و دانشجویان نخبه با خمیرمایه و زمینه معلمی در این مجموعه تاکید کرد. آیت‌الله رئیسی در ادامه به طرح چند رهنمود مهم پرداخت؛ پیشنهاد استفاده از امکانات و فضاهای آموزشی بلااستفاده به ویژه در دانشگاه علمی- کاربردی و سازمان‌های غیرآموزشی در دانشگاه فرهنگیان نخستین رهنمود بود که رئیس جمهور در ادامه آن از ضرورت توجه به احداث خوابگاه برای دانشجویان متأهل تربیت معلم گفت و تصریح کرد: تمهید این امکانات برای دانشجویان، نه هزینه که یک سرمایه‌گذاری بلندمدت و مفید است.

پیشنهاد راه‌اندازی مراکز مشاوره تربیتی برای دانش‌آموزان با استفاده از ظرفیت بازنشستگان و همچنین پیشنهاد تاسیس مدارس مردمی با کمک نوآوران تعلیم و تربیت و مشارکت مردم و خیرین رهنمودهای بعدی رئیس جمهور در جمع مدیران ارشد آموزش و پرورش بود. آیت‌الله رئیسی هدف مدارس مردمی را کاهش تصدی‌گری دولت و اکتفا کردن آن به نقش حمایتی و هدایتگری در آموزش و پرورش دانست و گفت: در این‌گه، می‌شود مسئولیت‌های مهم را به مردم بخصوص خانواده‌ها واگذار کرد.

راه‌اندازی اردوهای «راهیان پیشرفت» از مهمترین رهنمودهای رئیس جمهور به مجموعه آموزش پرورش بود. آیت‌الله رئیسی با اشاره به تأثیرات مثبت اردوهای راهیان نور، هدف از اردو راهیان پیشرفت را ایجاد نشاط در دانش‌آموزان و مشاهده پیشرفت‌ها و دستاوردهای کشور از جمله در پارک‌های علم و فناوری دانست و گفت: محیط‌های علمی و پژوهشی و دانشگاهی از جمله مکان‌های بسیار جذاب و دیدنی برای دانش‌آموزان است و نشان دادن پیشرفت‌ها،

دستاوردها و افتخارات کشور به نسل نوجوان و جوان خنثی کننده اخبار منفی و القائات نادرست رسانه‌های خارجی به نسل امروز است.

رئیس جمهور در ادامه با پیشنهاد تشکیل کمیته‌ای مشترک میان سازمان برنامه و بودجه و وزارت آموزش و پرورش برای بررسی راهکارهای ارائه بهینه سرانه آموزشی، اظهار داشت: وزارت آموزش و پرورش ارتقای بهره‌وری در نظام آموزشی کشور را به شکل ویژه مورد توجه قرار دهد، چرا که قطعاً افزایش بهره‌وری در این وزارتخانه در ارتقای کیفی آموزش و تربیت دانش‌آموزان تأثیر خواهد داشت. توسعه و تقویت کانون‌های پرورش فکری کودکان و نوجوان از دیگر رهنمودهای مطرح شده از سوی رئیس جمهور در این جلسه بود.

آیت‌الله رئیسی در ادامه دانش‌آموزان را سرمایه و فرصتی عظیم برای آینده کشور توصیف و خطاب به مسئولان وزارت آموزش و پرورش تصریح کرد: دانش‌آموزان ما در کنار شور و نشاط جوانانه دارای روحیه پرسشگری هستند و ممکن است درباره موضوعات مختلف گره‌های ذهنی برایشان ایجاد شود که اینجا نقش آموزش و پرورش و به ویژه معلمان و مدیران برای باز کردن این گره‌های ذهنی و پاسخ‌دهی به شبهات آنان بسیار مهم است.

رئیس جمهور خاطرنشان کرد: دشمن قطعاً به دنبال هویت زدایی و تهدید باورها و اعتقادات نوجوانان و جوانان ما است، لذا وزارت آموزش و پرورش وظیفه دارد با ایجاد محیط‌های آموزشی زنده و بانشاط و تقویت ارتباط با والدین و خانواده دانش‌آموزان برای مقابله با این توطئه‌ها نقش‌آفرینی موثر داشته باشد.

رئیس‌جمهور از نسل امروز و نوجوانان و جوانان کشور را مسئولیت خطیر و راهبردی وزارت آموزش و پرورش دانست و گفت: مسئولان این وزارتخانه با همکاری والدین و خانواده‌ها اجازه نخواهند داد که دشمن از ظرف مراکز آموزشی ما در راستای اهداف خود استفاده کند بلکه مراکز آموزشی، آینده‌ای روشن و امیدآفرین را برای نسل نوجوان و جوان رقم خواهد زد.

رئیس جمهور در پایان به اجرای طرح رتبه‌بندی معلمان در دولت سیزدهم پس از ۱۱ سال اشاره کرد و گفت: برای دولت مردمی اساس کار در اجرای این طرح، ارتقای جایگاه معلمان و افزایش کیفی آموزش در نظام تعلیم و تربیت و ایجاد سرمایه اجتماعی برای کشور بوده است.

پیش از سخنان رئیس جمهور، یوسف نوری وزیر آموزش و پرورش ضمن ارائه گزارشی از فعالیت‌های این وزارتخانه در یک سال گذشته به برخی اقدامات انجام شده از جمله روند اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، الزامات و تمهیدات از سرگیری آموزش حضوری در مدارس سراسر کشور پس از فراگیری کرونا، جمع‌آوری مدارس کانکسی با بهره‌برداری از ده‌ها مدرسه در نقاط عمدتاً محروم کشور، افزایش سرانه فضای دانش‌آموزی به ۵/۲ متر مربع، تهیه یک میلیون بسته برای دانش‌آموزان محروم در قالب پویش نوشت افزار، سازماندهی بیش از ۱۲ هزار نیروی جهادی در امر آموزش، بیمه تکمیلی فرهنگیان، تقویت دانشگاه فرهنگیان، سامانه هوشمند نیروی انسانی، باز طراحی ساختار دوره دوم متوسطه با تکیه بر رشته‌ها و کسب و کارهای نوین، ایجاد هنرستان‌های تولید در بخش کار و دانش با ماهیت مستقل مالی، تبدیل نرم‌افزار شاد به یک نرم افزار آموزش ترکیبی و توسعه آن به کشورهای همسایه و هم‌جوار و استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش بنیان در مسیر توسعه فعالیت‌های آموزشی و تربیتی اشاره کرد.

از سوی وزیر آموزش و پرورش و با حضور رئیس جمهور صورت گرفت:

تبیین و تشریح برنامه‌ها و دستاوردهای دولت سیزدهم در آموزش و پرورش

در بازدید آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی از وزارت آموزش و پرورش که در ادامه فرآیند «نظارت ستادی بر دستگاه‌های اجرایی» انجام شد وزیر آموزش و پرورش برنامه‌ها و دستاوردهای یک ساله دولت سیزدهم در آموزش و پرورش را تشریح کرد.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی به نقل از مرکز اطلاع‌رسانی و روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش، یوسف نوری با تشکر از توجه ویژه رئیس‌جمهور به آموزش و پرورش اظهار کرد: بی‌تردید این اقدام شایسته و بایسته دولت برای بررسی دستگاه‌های دولتی با اولویت دستگاه‌های فرهنگی نشان از توجه رئیس‌جمهور به مسائل فرهنگی با رویکرد بهبود، اصلاح و نظارت دارد.

اختصاص جلسه به آموزش و پرورش در دو ماه گذشته از سوی رئیس‌جمهور

عضو کابینه ایران قوی اظهار کرد: اولین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش در دولت سیزدهم با حضور شما برگزار شد و در شهریورماه سه جلسه و در مهرماه امسال دو جلسه را به آموزش و پرورش اختصاص دادید. وی گفت: در اجلاس یونسکو که در سازمان ملل برگزار شد، رد اسناد وارداتی و تأکید و ترویج بر سند تحول بنیادین آموزش و پرورش داشته‌اید.

اجرائی سازی رتبه‌بندی، بیمه تکمیلی فرهنگیان، تغذیه رایگان دانش‌آموزی و... از مهم‌ترین دستاوردهای دولت سیزدهم

نوری با اشاره به فعالیت‌های انجام‌شده در دولت سیزدهم در آموزش و پرورش گفت: اجرائی سازی رتبه‌بندی، بیمه تکمیلی فرهنگیان، تغذیه رایگان دانش‌آموزان که حدود دوازده سال قطع‌شده بود، اعتبارات سفرهای استانی که حدود دو برابر

اعتبارات آموزش و پرورش در این سفرها به استان‌ها اختصاص یافته است تا طرح‌های نیمه‌تمام را تکمیل نمایند، از کارهای خوب دولت سیزدهم در آموزش و پرورش بوده است.

ساخت ۶۵۰۰ چشمه سرویس بهداشتی و آبخوری مدارس در دولت سیزدهم

عضو کابینه دولت سیزدهم با اشاره به وضعیت موجود که آموزش و پرورش در ابتدای دولت سیزدهم تحویل گرفته شد، اظهار کرد: در حوزه فضا و تجهیزات بیش از ۱۳ هزار چشمه سرویس بهداشتی و آبخوری نداشتیم که اکنون نیمی از این کمبودها ساخته شده است. ۸ هزار مدرسه کلاس کپری، سنگ دست‌چین و خشک‌چین داشتیم که اکنون بر اساس مصوبه‌ای که با ستاد اجرایی فرمان امام و مجمع خیرین مدرسه‌ساز داشتیم تا پایان سال کلاس مدارس بالای ۱۲ نفر برچیده خواهد شد.

افزایش میانگین ۲ میلیون و سیصد هزار تومانی حقوق معلمان در صورت اجرای رتبه‌بندی

وزیر آموزش و پرورش با اشاره به وضعیت معلمان اظهار کرد: دو میلیون و سیصد هزار تومان به‌طور میانگین با اجرای رتبه‌بندی معلمان به حقوق آن‌ها اضافه خواهد شد، همچنین لایحه افزایش حقوق جدید مشمول حال معلمان خواهد شد و یک رفاهی در سال جاری در روز معلم به معلمان پرداخت شده است.

کسب ۲۰ مدال در المپیادهای جهانی دانش‌آموزی در یک سال گذشته

عضو کابینه دولت مردمی ایران قوی بایان حوزه کیفیت‌بخشی در آموزش و پرورش اظهار کرد: در طول دوره کرونا مدارس تعطیل شده بود که این تعطیلی آسیب‌هایی را به نظام تعلیم و تربیت وارد کرد و اثرات آن هنوز بر آموزش و پرورش باقیمانده است. در این دوره اردوگاه‌ها تعطیل شده بودند، در حوزه المپیادهای جهانی دانش‌آموزی بیشتر از ۹ مدال کسب نکرده بودیم، اما در دولت سیزدهم ۲۰ مدال در طول یک سال گذشته کسب شده است، مسابقات فرهنگی ورزشی بعد از ۱۲ سال مجدداً راه‌اندازی و سند تحول بنیادین بیشتر به‌صورت ستادی کار شده بود و در مدارس اجرایی نشده بود. سامانه‌های یکپارچه آموزش و پرورش حذف شده بودند، پیش‌بینی فضا برای دانشجویان جذب شده در دانشگاه فرهنگیان نشده بود و برای ۴۰ هزار نفر دانشجوی دانشگاه فرهنگیان فضای آموزشی و خوابگاهی نداشتیم. در کلاس‌های درس تراکم دانش‌آموز بیش از ۴۰ و ۵۰ نفر داشتیم و در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، رشد متوقف شده بود که در این دوره تغییر خوبی ایجاد شده است.

۱۵ میلیون و ۶۰۰ هزار دانش‌آموز در ۱۱۴ هزار واحد آموزشی تحصیل می‌کنند

عضو کابینه دولت سیزدهم بایان برخی از آمارهای کمی وزارت آموزش و پرورش اظهار کرد: وزارت آموزش و پرورش ۳۲ اداره کل، ۷۲۸ منطقه آموزش و پرورش، ۱۱۴ هزار واحد آموزشی دارد که ۱۷ هزار و ۸۵۴ واحد آن مدارس غیردولتی هستند و هشت سازمان وابسته، دو دانشگاه و صندوق ذخیره فرهنگیان داریم. ۱۵ میلیون و ۶۰۰ هزار دانش‌آموز در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ ثبت‌نام

کرده‌اند که ۵۷ درصد دانش آموزان در دوره ابتدایی، ۲۴ درصد در دوره متوسطه اول و ۱۲ درصد در متوسطه نظری و ۷ درصد در فنی و حرفه‌ای و کار و دانش تحصیل می‌کنند. همچنین تراکم دانش آموزان در دوره ابتدایی در شهرها ۳۱ و در روستاها ۱۹/۵ درصد است. میانگین کشوری ۲۵/۹ است که در متوسطه اول ۱/۲۷ درصد و در کار و دانش ۷/۱۸ درصد است.

۹۶۳ هزار نفر نیروی انسانی آموزش و پرورش با میانگین حقوقی ۷ میلیون ۷۲۸ هزار تومان

وی ادامه داد: نیروی انسانی آموزش و پرورش که از خزانه حقوق می‌گیرد ۹۶۳ هزار نفر هستند که ۴۳ درصد در دوره ابتدایی و ۴۷ درصد در دوره متوسطه و ۴ درصد فقط نیروهای اداری هستند و ۶ درصد نیز نیروهای خدماتی هستند. نسبت شاغلان زن و مرد در آموزش و پرورش، ۵۴ درصد زنان و ۴۶ درصد آقایان هستند. سهم معلمان از کارکنان آموزش و پرورش ۷۱ و نیم درصد به کل شاغلان و ۳۰ درصد معلمان فوق لیسانس و دکترا و ۵۴ درصد کارشناسی دارند. فضای آموزشی آموزش و پرورش در ابتدای انقلاب اسلامی یک و نیم مترمربع به ازای هر دانش آموز بوده است که باهمت جمهوری اسلامی ایران و علی‌رغم همه محدودیت‌ها به ۲/۵ مترمربع رسیده است اما به دلیل مهاجرت‌ها به کلان‌شهرها سرانه فضای آموزشی در این مناطق ۲/۵ مترمربع است، لذا مهاجرت اثرات منفی بر سرانه فضای آموزشی گذاشته‌اند.

نوری ادامه داد: خیران در سال گذشته ۳ هزار میلیارد تومان تعهد کرده بودند، اما ۳ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان برای مدرسه‌سازی اختصاص دادند و امسال ۸ هزار میلیارد تومان تعهد کرده‌اند. ۲،۱۹ درصد فضاهای آموزش و پرورش فرسوده یا نیازمند به بازسازی هستند.

۱۹۵ هزار میلیارد تومان اعتبارات آموزش و پرورش؛ سرانه هر دانش آموز ۱۳ میلیون تومان

وزیر آموزش و پرورش گفت: اعتبارات آموزش و پرورش ۱۹۵ هزار میلیارد تومان است که اگر بر ۱۳ میلیون دانش آموز مدارس دولتی تقسیم نماییم، هزینه‌ای که دولت برای هر دانش آموز پرداخت می‌کند بالغ بر ۱۳ میلیون تومان خواهد شد. میانگین حقوق همکاران فرهنگی بر اساس آخرین دریافتی که از خزانه داشته‌ایم، هفت میلیون و هفتصد و بیست و هشت هزار تومان است که در صورت اجرای رتبه‌بندی افزایش خوبی خواهند داشت.

اولین هدف؛ افزایش مشارکت ذی‌نفعان و سایر دستگامادر آموزش و پرورش

عضو کابینه دولت مردمی با اشاره به عملکرد آموزش و پرورش در مقایسه با اهداف سند تحول دولت مردمی اظهار کرد: در حوزه حکمرانی، آموزش و پرورش به‌عنوان چالش بر بخشی‌نگری نگاه به مثابه یک امر ملی دچار ضعف بوده که اولین آن مشارکت با سایر دستگاه‌ها و ذینفعان می‌باشد. مواردی داشته‌ایم که خیری مدرسه‌ای ساخته است و خیر برای ایجاد انضباط و مشارکت در اداره مدرسه حضور پیدا کرده است که به وی اجازه نداده‌اند، لذا اولین محور استفاده از ظرفیت همه ذینفعان و بازیگران بوده است که در جلسات شورای مدیران و معاونان این موضوع را محور قرار داده‌ایم تا این فرهنگ ایجاد شود.

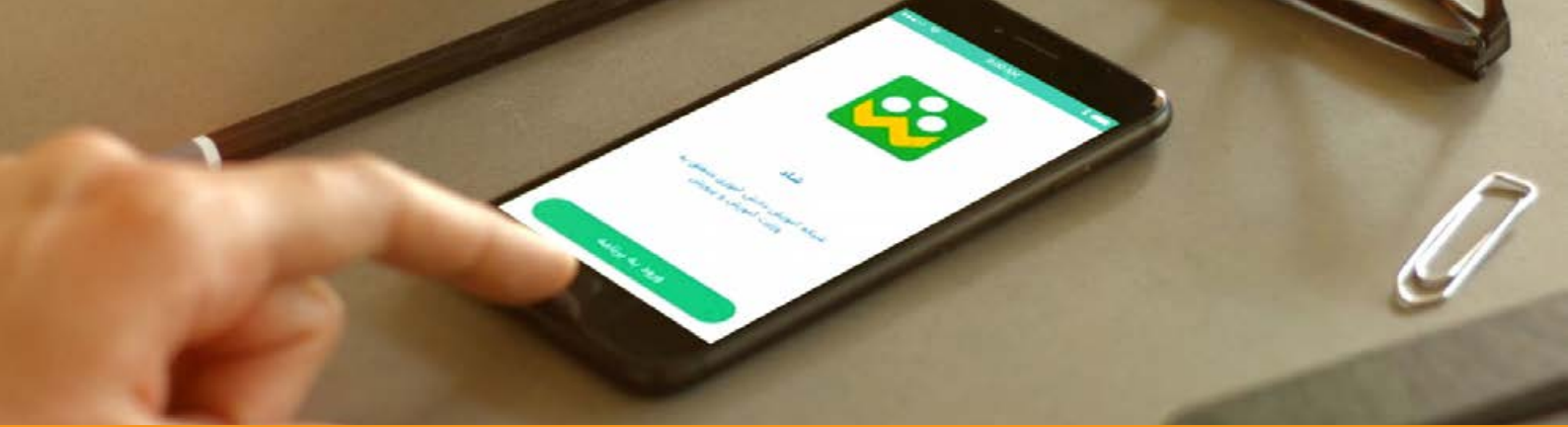
انعقاد تفاهم‌نامه با ۱۷ دستگاه

عضو کابینه دولت مردمی اظهار کرد: همچنین تفاهم‌نامه‌ای با ۱۷ دستگاه نهاد و موسسه منعقد کرده‌ایم که روز گذشته با بنیاد برکت و با حضور حضرت آیت‌الله محمدی گلپایگانی ۱۵۰ مدرسه بهره‌برداری کردیم. با وزارت دفاع در بخش‌های زیر ساخته فناوری اطلاعات و ارتباطات آموزش و پرورش برای برنامه‌ریزی و نظارت دقیق و شفافیت همکاری‌های خوبی شده است. مصوبات حمایت از دانش‌بنیان‌ها که تأکید دولت هم بوده است، تصویب شده است. وی با اشاره به سایر فعالیت‌هایی که در آموزش و پرورش و در دولت سیزدهم شده است، گفت: نگارش نهایی سند تحول بنیادین، مردمی‌سازی نظام حکمرانی آموزش و پرورش، واگذاری مدارس به خیرین، شروع راه‌اندازی تعداد ۳۲ قرارگاه عدالت‌تربیتی و نصیب‌برابر آموزشی، شناسایی ۵۴۵ گروه جهادی در حوزه‌های مختلف، آزادسازی ورزشگاه‌ها و اردوگاه‌ها در روزهای پنجشنبه و جمعه برای خانواده‌ها، شناسایی تداخل ساختاری در سیاست‌ها و مأموریت‌ها و یکپارچگی سازی و هماهنگی سیاست‌ها، اجرایی‌سازی سند تحول بنیادین، شناسایی موانع اجرایی سند تحول، طرح مدارس تحولی، آموزش ره‌یاران تحول به ۱۵۰۰ نفر جوان، انطباق ۹۰ درصد برنامه‌های آموزش و پرورش با سند تحول، پژوهش پشتیبان برای رتبه‌بندی مدارس، انجام، مدیریت تعارض منافع، اجرای طرح تثبیت یادگیری در تابستان، اجرای پویش‌هایی مانند نوشت‌افزار ایرانی برای یک میلیون دانش‌آموز نیازمند، اعزام ۱۰ هزار نیروی جهادی به مناطق، کاهش تراکم دانش‌آموزی، کاهش بازماندگان از تحصیل، شروع تغذیه رایگان، توزیع سرانه مدارس، بازطراحی برنامه درس ملی و چرخش مرکز سنجش و تبدیل آن به مرکز سنجش و پایش کیفیت، ایجاد سامانه یکپارچه برای تضمین کیفیت و تقویت و ارتقاء دانشگاه فرهنگیان از مهم‌ترین کارهایی است که در طول دوره یک‌ساله انجام شده است.

ضرورت انجام آموزش تلفیقی و بازطراحی رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کار دانش

وزیر آموزش و پرورش تصریح کرد: زیست‌بوم جدید به تدریج باید در آموزش‌ها حضور یابند، سامانه هوشمند آموزشی انجام شده است تا تغییرات بر اساس هوش مصنوعی و پیمایش داده‌های کلان صورت گیرد، بازطراحی شاخه‌های دوره متوسطه دوم لحاظ شود و رشته‌ها و کسب‌وکارهای نوین باید هدف‌گذاری شود تا دانش‌آموزان در این فضا فعالانه وارد شوند، چند مدرسه محوری به خصوص در هنرستان‌ها انجام شود. وی ادامه داد: آسیب‌های اجتماعی که در دوره کرونا تشدید شده است و با رشدی که در دوره کرونا اتفاق افتاده است، برای دانش‌آموزانی که دچار آسیب اجتماعی شده‌اند و در سامانه نماد ثبت شده‌اند باید اقدامی را با هماهنگی همه نهادها و تأمین مالی آن انجام دهیم. وی در پایان تصریح کرد: آموزش و پرورش برای تحول کار را آغاز کرده است و در برخی موارد به توفیقاتی رسیده است، در دستگاه‌های بزرگ خصوصاً آموزشی و فرهنگی معمولاً پیچیدگی‌ها زیاد است، اما حرکت‌ها را در راستای سند تحول دولت مردمی به سرعت انجام داده‌ایم و امیدواریم در این راستا با مساعدت‌ها و همراهی ویژه رئیس‌جمهور بتوانیم به اهدافمان برسیم.

اهمیت توجه به معماری فنی و پداگوژیک شبکه اجتماعی دانش‌آموزی (شاد)

سامانه‌های مدیریت یادگیری یکی از ابزارهای مهم در شکل‌گیری، استمرار و توسعه آموزش‌های مجازی است. این سامانه‌ها معلمان امکان بارگذاری منابع یادگیری از طریق اینترنت، یادگیری دانش‌آموزان فراهم می‌کنند. البته این تمام واقعیت نیست و دستیابی به یادگیری معنی‌دار دانش‌آموزان در فضای وب محور سیستم‌های مدیریت یادگیری، کاری بسیار پیچیده، ظریف و مستلزم کیفیت بالای آنهاست. با ملاحظه چنین مفروضه ای توجه به معماری هر سیستم یادگیری الکترونیکی کل سیستم شامل سخت‌افزار، نرم‌افزار و انسان‌ها. موضوع بسیار مهمی به شمار می‌آید.

برخی از صاحب‌نظران در باره کارکردهای معماری مناسب برای هر سیستم یادگیری الکترونیکی ایده‌هایی را مطرح کرده اند. مارکوئت^۱ (۲۰۰۵) قائل به کارکردهایی از قبیل ارائه کردن اطلاعات، ایجاد تمرین و تکلیف، تدریس واقعی، خلق فضای کشف کردن و ایجاد فضای تعاملی میان کاربران برای سیستم مدیریت یادگیری است. کامکار و همکاران (۱۳۹۰) نیز یادآور شدند که سیستم‌های مدیریت یادگیری در سطح بین‌المللی استانداردهای بالایی XML، SCORM، W3C xhtml، CSS، CSV، را رعایت می‌کنند؛ انعطاف‌پذیر بوده و به راحتی با ابزارهای موجود و پایگاه داده یکپارچه می‌شوند؛ امکان بارگذاری سریع فایل‌ها، ویرایش، حذف و فعال کردن تکالیف را فراهم می‌کنند؛ انواع دسترسی توسط مدیر سیستم قابل تعریف است؛ قابلیت تغییر کلمه عبور برای هر سطح از دسترسی در کلیه نرم‌افزارها وجود دارد؛ کاربرپسند هستند و قابلیت اجرا توسط اکثریت مرورگرهای موجود در دنیا را دارا هستند؛ و بالاخره قابلیت پشتیبانی هم‌زمان از تعداد نامحدود دوره‌های آموزشی را دارا هستند. بالاخره، الفراحت، جوی و سینکلر^۲ (۲۰۲۰) نیز عقیده دارند که سیستم‌های مدیریت یادگیری با کارکردهایی از قبیل روش‌های مطالعه، طراحی درس،

سید علی خالقی نژاد

دکتری مطالعات برنامه درسی

پژوهشگاه مطالعات
آموزش و پرورش

1- P. Marquet

2- Al-Fraihat, D., Joy, M., & Sinclair, J.

مدیریت محتوا، صفحه دانش‌آموز، و سیستم مدیریت سازمان یافته قادر به جهت دهی به جریان یاددهی - یادگیری هستند.

شبکه اجتماعی دانش‌آموزی (شاد) به مثابه یک شبکه یادگیری الکترونیکی در ایران توسط وزارت آموزش و پرورش در تاریخ ۲۱ فروردین ۱۳۹۹ برای بیش از ۱۴ میلیون دانش‌آموز ایرانی راه‌اندازی گردید. سامانه شاد هنوز دوران کودکی خویش را می‌گذراند. شبکه شاد به‌عنوان شبکه‌ای نوپا در نظام تعلیم و تربیت ایران جای سایر پیام‌رسانه‌های داخلی و خارجی را گرفته است؛ لذا؛ سامانه شاد باید ظرفیت‌ها و امکانات بیشتری نسبت به سایر پیام‌رسان‌ها داشته باشد تا هم در ارائه خدمات دچار تقلیل نگردد و هم دغدغه والدین را در آسیب‌پذیری دانش‌آموزان از فضای سایبری را به حداقل برساند (بیرقی فرد و همکاران، ۲۰۲۰). در مورد اینکه آیا شاد موفق با چنین دستاوردی شده است یا نه اطلاعات چندانی در دسترس نیست.

خالقی نژاد (۱۴۰۱) در گزارش پژوهشی که اخیراً به تحلیل و مقایسه معماری فنی و پداگوژیک شاد با سامانه‌های بین‌المللی «گوگل کلاس‌روم»^۳، «ادمادو»^۴، «مودل»^۵ و «اسکولوژی»^۶ پرداخته است و یافته‌های آن در مورد ویژگی‌های فنی و پداگوژیک سامانه شاد از اسناد، مقالات - مرتبط بین سال‌های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۱ و مصاحبه با معلمان استفاده شده است، نکاتی را در مورد سامانه شاد یادآوری شده است که، حاکی از نیاز جدی سامانه شاد به بهبود کیفیت و حذف مشکلات است. به گفته‌ی او سامانه شاد دچار مشکلات متعددی از قبیل بروز خطای ۴۰۱ و ۴۰۲ در زمان استفاده از سامانه؛ به روز رسانی طولانی و خسته کننده شاد؛ سرعت کند سامانه؛

3- Google classroom

4- Edmodo

5- Moodle

6- Schoology

سرعت پایین در آپلود و دانلود فایل‌ها، وجود مشکل احراز هویت در سامانه شاد، غیرفعال بودن سیستم حضور و غیاب شاد، عدم امکان حذف و ویرایش تکالیف، عدم دریافت فایل‌های ارسالی مربوط به تکلیف و آزمون توسط همه دانش‌آموزان، اشکال در به اشتراک‌گذاری صفحه شاد در کامپیوتر، پایین بودن کیفیت تماس تصویری، عدم امکان ذخیره لایو، عدم امکان حضور همه دانش‌آموزان در اتاق صوتی شاد؛ غیرفعال بودن آیکن شخصی در اتاق صوتی شاد، تداخل صدا در اتاق صوتی شاد است. در قیاس با شاد در ۴ سامانه بین‌المللی مورد بررسی مشکلات کمتری گزارش شده است. در باره سامانه گوگل کلاس روم گزارش شده است که، در ارتباطات نوشتاری در بخش یادداشت و به اشتراک‌گذاری ایده‌ها در هنگام تدریس آنلاین مشکلاتی وجود داشته است. در سامانه اسکولوژی عدم امکان حذف تکلیف بارگذاری شده و در سامانه مودل مستندسازی ضعیف، مشکلات ناهماهنگی (مانند اندازه فونت و رنگ)، پیچیدگی استفاده از سیستم برای ورود و ارسال تکالیف، عدم پیشگیری و بازیابی خطا و نقص در عملکرد جستجوی داخلی به عنوان مشکلات شناسایی شد. در مورد ادمادو نیز سرعت ادبی یا امکان بردار و بچسبان (کپی و پیست) تکالیف همکاسی‌ها و نقص فنی (باگ) هنگام ارسال تکالیف گزارش شده است.

منابع

کامکار حقیقی مهران، قاضی سعیدی مرجان، معراجی مرضیه، رمضان قربانی ناهید، کیمیافر خلیل. مقایسه نرم‌افزارهای مدیریت یادگیری کد منبع باز در آموزش الکترونیک، و ارائه یک ابزار ارزیابی بومی. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۹۰؛ ۱۱ (۴): ۳۹۸-۴۰۷.

یرقی فرد، علی و همکاران (۱۳۹۹)، شبکه آموزشی دانش آموزی (شاد). فصلنامه مطالعات کاربردی در علوم اجتماعی و جامعه شناسی. ۳ (۱۲)، ۶۶-۵۳.

خالقی نژاد، سید علی. (۱۴۰۱). مقایسه معماری فنی و پداگوژیک شبکه اجتماعی دانش‌آموزی (شاد) با سامانه‌های مدیریت یادگیری مورد استفاده در مدارس کشورهای توسعه‌یافته و ارائه راهکارهایی برای بهبود آن، گزارش پژوهشی، پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش.

Al-Fraihat, D., Joy, M., & Sinclair, J. (2020). Evaluating E-learning systems success: An empirical study. *Computers in human behavior*, 102, 67-86.

چقدر محتوی‌های کتاب‌های درسی برای دانش‌آموزان نافع است؟

حجت‌الاسلام والمسلمین ذوعلم در میزگرد بررسی علم نافع در کتب درسی که در خبرگزاری فارس برگزار شد، گفت: هدف آموزش و پرورش این است که بتواند یک سری توانمندی‌ها، مهارت‌ها و آداب اخلاقی، هویت‌بخشی، قدرت تفکر، تدبیر، برنامه‌ریزی نسبت به زندگی و نسبت به آینده به دانش‌آموزان منتقل کند تا بتوانند اعضای مفیدی برای جامعه باشند.

خبرگزاری فارس - گروه آموزش و پرورش: علم نافع موضوعی است که تأکید ویژه بر آن شده است؛ رهبر معظم انقلاب اردیبهشت امسال (۱۴۰۱) در جمع معلمان، وزارت آموزش و پرورش را به تفکیک «علم نافع» از «علم غیرنافع» در برنامه درسی دانش‌آموزان توصیه کردند و گفتند: علم نافع علمی است که استعدادها، نوجوان و جوان را شکوفا می‌کند و با سرمایه‌سازی برای آینده او، موجب پیشرفت و تعالی کشور می‌شود.

ایشان در این زمینه افزودند: بعضی مطالب در برنامه درسی کنونی، صرفاً محفوظاتی است که بدون هیچ سودی برای حال یا آینده دانش‌آموزان به ذهن آنها سرازیر می‌شود که باید این موارد شناسایی و از آموزش‌ها حذف شود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر اختصاص ساعاتی به آموزش‌های مهارتی به جای مطالب غیرنافع گفتند: مسائلی همچون سبک زندگی اسلامی، تعاون و همکاری اجتماعی، مطالعه و تحقیق، فعالیت‌های جهادی، مبارزه با آسیب‌های اجتماعی و نظم و قانون‌گرایی از جمله مهارت‌هایی است که باید در مدرسه آموزش داده، و از دوران کودکی و نوجوانی در افراد نهادینه شود.

در این خصوص میزگردی را با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین علی ذوعلم معاون اسبق آموزش و پرورش و رئیس پیشین سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، سید نصرت‌الله فاضلی معاون اسبق وزارت آموزش و پرورش و مسعود خسرو تاش دبیر آموزش و پرورش، پژوهشگر و کارشناس تعلیم و تربیت به همکاری کانون تربیت اسلامی برگزار شد.

** باید از پایه اول در دانش‌آموزان یک توانمندی و انگیزه‌ای برای کار و تلاش ایجاد کنیم

حجت‌الاسلام والمسلمین ذوعلم: من چند نکته را عرض می‌کنم؛ نکته اول، تلقی بنده این است که منظور از علم نافع، محتوای نافع است، حالا این محتوای نافع ممکن است در قالب مهارت باشد که آن هم باید نافع باشد یا در قالب آموزه‌های اخلاقی که این هم باید نافع باشد. چرا؟ به خاطر اینکه زمان ما در کلاس و مدرسه محدود است ولی آنچه که دانش‌آموزان نیاز دارند بسیار گسترده است پس باید یک به‌گزینی صورت گیرد.

نکته دوم این است که اگر اسناد تحولی را در این ۱۰ سال گذشته به صورت کامل اجرا کرده بودیم، خود به خود این امر تحقق یافته بود به خصوص برنامه درسی ملی؛ دو نمونه را عرض می‌کنم. در برنامه درسی ملی ۱۱ حوزه تربیت و یادگیری تعریف کردیم که در حال حاضر چهار یا پنج حوزه تربیت و یادگیری، تقریباً کل وقت را اشغال کرده است؛ حداقل چهار حوزه تربیت یادگیری مخفی مانده است. حوزه تفکر و حکمت، حوزه سبک زندگی، حوزه فرهنگ و هنر و حوزه کار به خصوص و مهارت‌های یدی و اشتغال که این موارد را باید از پایه اول شروع می‌کردیم.

یعنی ما باید از پایه اول در دانش‌آموزان یک توانمندی و انگیزه‌ای برای کار و تلاش ایجاد کنیم و ادامه بدهیم تا به دوره‌های بعدی برسیم ولی از این غفلت کردیم؛ بنابراین در حال حاضر یک سری حوزه‌های تربیت و یادگیری که بیشتر دیسپلین محور و دانش محور هستند، کل زمین تربیت را اشغال کرده است و به یک بازنگری اساسی در این زمینه احتیاج داریم.

یا در برنامه درسی ملی به پنج هدف توجه کردیم که شامل تعقل و تفکر، ایمان، علم، عمل و اخلاق است. در حال حاضر بیشتر موضوع دانش است و آن هم در سطح محفوظات، دانش‌آموزان را سرگرم می‌کند. یک کمی هم ممکن است بحث اخلاقی در کنار آن مطرح باشد ولی مؤثر و جدی نیست. هنوز هم فعالیت‌های مفید پرورشی به عنوان فوق برنامه تلقی می‌شود؛

یعنی اگر شد که شد، اگر نشد هم نشد و کاملاً حاشیه‌ای است. خب این موارد نشان می‌دهد

که آسیب‌های عمیقی در برنامه درسی فعلی داریم.

نکته دیگر این است که اگر بخواهیم محتوای نافع را جامع‌تر تعریف کنیم، محتوایی است که اولاً بتواند فکورری و یک نگاه اندیشه‌ای جامع در دانش‌آموز ایجاد کند، نسبت به خودش، خانواده و جامعه، نسبت به طبیعت و خلقت و آنچه در زندگی با آن مواجه است؛ فراتر از همه نسبت به مجموعه نظام هستی،

هنوز هم فعالیت‌های مفید پرورشی به عنوان فوق برنامه تلقی می‌شود؛ یعنی اگر شد که شد، اگر نشد هم نشد و کاملاً حاشیه‌ای است. خب این موارد نشان می‌دهد که یک آسیب‌های عمیق در برنامه درسی فعلی داریم

خدای متعال و ایمان عمیقی که باید به سنن الهی و خدای متعال داشته باشد و این است که جهت‌دهنده زندگی است و می‌تواند یک دانش‌آموز خودباور امیدوار تلاش‌گر فعال خلاق تربیت کند.

* کلید برنامه درسی چهار دوره تحصیلی باید مورد یک بازنگری اساسی و عمیق قرار گیرد

نکته بعد این است که در بُعد ایمان، باورهای اساسی در دانش‌آموز باید شکل بگیرد و در زندگی او را هدایت کند که این باید در دانش‌آموزان محقق شود و این موضوع قطعاً تنها در کتاب مقدور نیست و نیاز به یک فضای معنوی و فعال در مدرسه و کلاس دارد که در آن مراودات و گفت‌وگوهایی بین معلم و دانش‌آموز شکل می‌گیرد و تعاملاتی که بین خود دانش‌آموزان شکل می‌گیرد و موقعیت‌های رشد دهنده‌ای که ایجاد می‌شود، ایمان تقویت می‌شود و همانطور که اشاره کردم در مورد علم هم حتماً باید یک علم فکورانه و دارای اولویت در تعاملات زندگی برای دانش‌آموزان باشد.

به اخلاق نیز بسیار نیاز داریم؛ به هر حال، جامعه مطلوب را یک جامعه اخلاقی تلقی می‌کنیم و در حال حاضر اساساً از اخلاق به معنی جامع و اثرگذارش که بتواند مهارت، توانمندی و یک نوع تأدب به آداب را در دانش‌آموز ایجاد کند، محروم هستیم. در نهایت در بُعد عمل، کار و فعالیت، تلاشگری، کارآفرینی، مجاهدت در عرصه‌های اقتصادی، اجتماعی و عرصه‌های فرهنگی ... است؛ اگر این منظومه که با عنوان برنامه درسی ملی تصویب شده و ۱۰ سال از ابلاغش می‌گذرد واقعاً اجرای کامل، هوشمندانه و کاملاً علمی، کارشناسی و به تدریج دنبال می‌کردیم امروز اساساً این مسأله مطرح نمی‌شد.

آخرین جمله بنده این است اگر بخواهیم تذکر مجددی که رهبر معظم انقلاب مطرح کردند و این تذکر جدید نبود و قبلاً در بیانات دیگری مطرح کرده بودند، در کنار بقیه تذکراتشان توجه کنیم، باید در یک فرایند معقول، علمی و پژوهشی، کلیت برنامه درسی چهار دوره تحصیلی مورد یک بازنگری اساسی و عمیق قرار گیرد و به آن تعبیری که در سازمان پژوهش در این اواخر به آن رسیده بودیم، کلیت برنامه درسی اصلاح شده و تحول ایجاد شود و این کار آسانی هم نیست بخاطر اینکه یک عوامل و موانع پشت پرده‌ای وجود دارد که معمولاً مانع این کار می‌شوند؛ به خاطر منافع مادی و تعارض منافع و بعضی از تعصب‌هایی که روی یک سری دانش‌ها وجود دارد توسط افرادی که آن دانش را خیلی دانش مهم و اصیلی می‌دانند.

نهایتاً اینکه ما به نیاز دانش‌آموز، به علاقه او و کیفیت تربیت و آموزش دانش‌آموز کم توجهی کردیم؛ البته این به معنای نفی ارزش تلاش‌هایی که شده نیست؛ تلاش‌های زیادی انجام شده ولی فاصله ما با آنچه که در برنامه درسی تربیتی مطلوب است هنوز فاصله بسیار عمیقی است.

اگر بخواهیم محتوای نافع را جامع‌تر تعریف کنیم، محتوایی است که اولاً بتواند فکورزی و یک نگاه اندیشه‌ای جامع در دانش‌آموز ایجاد کند، نسبت به خودش، خانواده و جامعه، نسبت به طبیعت و خلقت و آنچه در زندگی با آن مواجه است

** علم نافع حتماً باید بتواند یک مشکلی را حل کند **

خسرو تاش: صحبت را از عقب‌تر شروع می‌کنم؛ از پیامبر (ص) که فرمودند: اللهم إني أعوذ بك من علم لا ينفع یعنی پناه می‌برم به تو از علمی که نفعی برای ما ندارد؛ بنده به عنوان پژوهشگر در این حوزه باید بگویم علمی که نفع نداشته باشد در واقع نداریم، منتهی بسته به شرایط، اولویت جامعه، اقتصاد و اقلیم جامعه ممکن است بعضی از علوم در این شرایط به درد ما نخورد و آن وقت، اسم آن را می‌گذاریم علمی که برای ما نافع نیست.

فرض کنید اکنون در اقلیم تقریباً خشک زندگی می‌کنیم؛ اگر مطلبی باشد مبنی بر اینکه چهارصد نوع یخ در سیستم‌های قطبی شناسایی شده است، مطلب خیلی جالب و قابل تعمق است ولی چه نفعی برای کشور ما دارد؟ این طبیعتاً برای اکنون ما، علم خیلی نفعی محسوب نمی‌شود.

در تقسیم‌بندی به این رسیدم که از یک دیدگاه، علم نافع حتماً باید بتواند یک مشکلی را حل کند و یا اینکه مشکلی را ارزان‌تر از قبل حل کند. اینکه می‌گوییم ارزان‌تر لزوماً بحث ریالی نیست. مثلاً اهمیت برنامه نویسی کامپیوتر در زندگی‌مان واضح است. همه چیز ما با کامپیوتر هست. اولین چیزی که وقتی کامپیوتر را روشن می‌کنیم می‌بینیم آن ویندوزی است که بالا می‌آید؛ زمانی که ویندوز بالا می‌آید، سه هزار برنامه اجرا می‌شود تا اینکه این صفحه به ما نشان داده شود حالا بسته به سرعت کامپیوترها معمولاً یک یا کمتر از یک دقیقه طول می‌کشد.

شما فرض کنید الگوریتم‌هایی که در این برنامه نویسی‌ها به کار رفته است هر کدام یک ثانیه تأخیر داشته باشد، سه هزار ثانیه تأخیر می‌شود یعنی ما نزدیک به چهار دقیقه منتظر باشیم تا یک کامپیوتر روشن شود. پس اینها اصطلاحاً ارزان‌تر نوشته شده‌اند و به آن صرفه جویی در الگوریتم می‌گوییم. پس یا باید مشکلی را با علم نافع حل کنیم، یا یک خلق ثروتی کنیم، یا یک

مسأله‌ای را حل کنیم یا روش‌هایی بهتر از قبل نسبت به آنچه که خودمان احتیاج داریم، به کار ببندیم؛ مثلاً چینی‌ها در حوزه نزدیک به مغولستان خیلی صحرا دارند که آمدند کشاورزی در صحرا را با روش‌های ابتکاری جالبی راه انداختند و واقعاً هم مؤثر و مفید بوده است.

اگر بیاییم علم این را بگیریم و بومی‌سازی کنیم و در حاشیه کویر خودمان انجام بدهیم طبیعتاً به نفع ما هست. پس اینکه می‌گوییم بتواند مشکلی را برای ما حل کند یا بهتر حل کند، معنی‌اش این است.

علم نافع حتماً باید بتواند یک مشکلی را حل کند و یا اینکه مشکلی را ارزان‌تر از قبل حل کند

** حجم زیاد درس باعث می‌شود که خلأ فیت از بین برود **

زمان‌های خیلی قدیم به شیمی خیلی علاقه داشتیم اما یک چیزی از دوره‌ای که شیمی در دبیرستان یاد می‌گرفتیم خیلی خوب به یاد داریم؛ یک اصل ساده که حاصل ضرب کیفیت در کمیت، ثابت است. بنده ریاضیدان هستم و می‌خواهم همه چیز را شبیه سازی کنم تا فهمش راحت‌تر باشد. مثال رستوران را می‌زنم که متأسفانه واقعیت دارد. یک رستوران وقتی افتتاح می‌شود اولین بار کیفیت فوق‌العاده‌ای دارد اما آرام آرام وقتی مشتری‌ها زیاد شدند، از کیفیت این غذا کاسته می‌شود.

آنچه در شیمی می‌خواندیم این بود که حاصل ضرب کیفیت در کمیت، عددی ثابت است و بنده این را در رستوران می‌بینم. آنجایی که کیفیت بالا بود، تعداد نفرات کم بود و وقتی تعداد نفرات زیاد شد عملاً کیفیت کاهش پیدا کرد.

حالا می‌خواهم این موضوع را به آموزش تسری بدهم. حاصل ضرب حجم مطالب ضرب در خلاقیت، یک عدد ثابت است؛ یعنی هر چقدر حجم مطالبی که به دانش‌آموزان می‌دهیم بیشتر باشد، خلاقیت کمتر است. متأسفانه ذهن را حافظه محور می‌کنیم و آنقدر اشغال می‌کنیم که دانش‌آموز فکر می‌کند فقط بخواند تا نمره بگیرد. به عبارت دیگر عملاً خلاقیت را از بین بردیم و اینکه کسی به دنبال راه حل ثانویه برود و یک روش دیگری پیدا کند، نیست.

امروز حرف اصلی دنیا این است. اگر شما کتاب‌های معتبر را در زمینه آموزشی بخوانید متوجه می‌شوید که امروز بر روی مسائل باز انتها، کار می‌شود؛ مسائلی که روش‌های درست بسیاری دارد که فکر را بسیار باز می‌کنند؛ مسائلی که چند روشی حل می‌شود. مثالش، همان کشور چین است که روش کشاورزی را پیاده کردند و شاید این روش در کشور ما جواب ندهد ولی شبیه آن را با یک پله تغییرات بتوانیم در کشور خودمان پیاده سازی کنیم.

متأسفانه حجم زیاد دروس باعث می‌شود که خلاقیت از بین برود. حالا چرا این را می‌گوییم؟ به دلایل متقن. طبق بند یازده سند تحول در مورد وضعیت دروس صحبت می‌کنم. البته یک مقدار جزئی وارد موضوع می‌شوم. مثلاً در مورد درس ریاضی که خودم تدریس می‌کنم، شفاف توضیح می‌دهم. چهار تا پنجاه دقیقه مبنای نوشتن کتاب‌های نظام جدید در دوره اول گذاشتیم. یعنی دویست دقیقه مفید پیش بینی شده است و این کتاب‌ها بر این مبنا نگارش شده است که بتوان با آن روش تدریس فعال داشت و معلم به جای اینکه مدرس باشد، تسهیل‌گر آموزش باشد.

اما چیزی که در واقعیت اتفاق افتاده، این است که دو تا «صد و بیست و پنج» دقیقه داریم که اگر بخواهیم واقعی به این داستان نگاه کنیم حداقل در مدارس دولتی، آن بیست و پنج دقیقه را هم نداریم؛ یعنی به خاطر رفت و آمد و حضور و غیاب و ...، عملاً دو تا یک ساعت در اختیار داریم. صد و بیست دقیقه در مقابل دویست دقیقه؛ پس هر آنچه که به معلم بگوییم که تو روش فعال داشته باش و ... اصلاً امکان‌ناپذیر است. مثل لیوانی که ظرفیتش دویست سی سی است و بخواهم یک پارچ آب را داخلش خالی کنم. با زور و دستور که نمی‌توان آب کامل پارچ را در لیوان خالی کرد. پس حجم واقعاً زیاد است. یا برنامه ریزی اولیه‌ای که با این حجم انجام شده شاید بعضی موارد در آن دیده نشده است. برای اینکه مستند صحبت کنم باید بگویم حدوداً ۱۹۰ کشور گزارش مهارت‌های درسی‌شان را با ریز اطلاعات گذاشته‌اند. مثلاً در کتاب علوم هفتم اکثر کشورها، سیصد و هشت مهارت در سال آموزش داده می‌شود که هر کدام از آنها را برای معلم و دانش‌آموزان و پداگوژی‌اش گذاشته است.

شما وقتی مراجعه می‌کنید، دو ایراد بزرگ می‌بینید؛ اولین ایراد این است به‌رغم آن چیزی که فکر می‌کنیم نسبت به دنیا جلوتر هستیم، اینگونه نیست؛ حداقل در ریاضی می‌توانم ثابت کنم که عقب هستیم. مهارت‌هایی که در سال ششم به دانش‌آموزان‌شان آموزش داده

حاصل ضرب حجم مطالب ضرب در خلاقیت، یک عدد ثابت است؛ یعنی هر چقدر حجم مطالبی که به دانش‌آموزان می‌دهیم بیشتر باشد، خلاقیت کمتر است

می‌شود با مهارت هایی که در نهم به دانش‌آموزانمان یاد می‌دهیم، برابری می‌کند.

پس ما حداقل نسبت به کشورهای مثل فنلاند، ژاپن، سنگاپور و مالزی، سه سال عقب هستیم و توهم این را داریم که جلو هستیم و این واقعا جای تاسف دارد. یعنی سه سال این مهارت‌ها دیرتر به دانش‌آموزان آموزش داده می‌شود و بعداً در دانشگاه هم همین است. اینکه

شما می‌بینید فرد از دانشگاه فارغ‌التحصیل می‌شود و هیچ کار عملی نمی‌تواند انجام دهد یک دلایلی دارد و ریشه‌های این دلایل به همین جاها بر می‌گردد.

**** باید بعضی از مباحث حذف شود**

دومین مطلب راجع به مانیتور کردن کشورهای مختلف، این است که شما در اکثر موارد در کشورهای دیگر، چهار عنوان ماده درسی دارید؛ حالا ممکن است در دل اینها چند ریز عنوان هم باشد. به عنوان مثال دوره اول را می‌گوییم. دوره‌های بعدی را هم می‌توان به همین شکل تسری دارد. در دوره اول، علوم، ریاضی، ادبیات و هنر که بسته به فرهنگ هر کشور متفاوت است، وجود دارد.

من یک سال در سوئد درس خواندم در آنجا کلاس نجاری داشتیم و خیلی از دانسته‌ها و داشته‌های فنی خودم را از همان ۹ ماهی دارم که در مدرسه‌ای در سوئد بودم. امروز می‌توانم فناوری درس بدهم، خیلی خوب هم درس بدهم بخاطر اینکه همان ۹ ماه خیلی به من کمک کرد. وقتی چهار ماده درسی است، معلم می‌رسد که آموزش دهد. مثال ژاپن را بگوییم. در درس علوم برای یک معلم هفتم یا هشتم در مقطع متوسطه اول به جای اینکه ۶۰ عنوان درسی باشد، ۸ مبحث کلی قرار دارد. یک مبحث را درس می‌دهد، هفته بعد در مورد آن پژوهش و تحقیق می‌کند، هفته سوم آزمایشگاه می‌روند. تئاتر در موردش بازی می‌کنند. مثلاً در مورد تبخیر آب تئاتر بازی می‌کنند.

در روستای هندوستان هم همین کارها را انجام می‌دهند. تاثیرگذاری این را شما در مقابل مدرسه‌ای بگذارید که معلم از لحظه‌ای که وارد می‌شود حضور و غیاب می‌کند و به دانش‌آموز می‌گوید بنویس. بچه‌ها دویست صفحه جزوه اضافه بر آن کتاب دریافت می‌کنند که فقط باید این را حفظ کنند، نه آزمایشگاهی، نه کارگاهی است. چه انتظاری از آن دانش‌آموز داریم؟ انتظار داریم در آینده بتواند کار عملی کند؟ انتظار داریم هدایت تحصیلی شود؟ این انتظار عبثی است. پس حاصل ضرب حجم دروس در خلاقیت، یک میزان ثابتی است. اگر این حجم را کاهش دهیم قطعاً کیفیت افزایش پیدا می‌کند.

**باید بعضی از مباحث حذف شود
با حفظ احترام اینکه همه علوم
ناشی از نیازهایی است یا ناشی از
تفکرات فلسفی بوده که به وجود
آمده است و همه آنها منشأ
داشته است اما دانستن اینکه در
سیاره دور چه خبر است شاید به
درد بحران آب و کشاورزی و بحران
تربیتی در حال حاضر نخورد**

راه این موضوع هم مشخص است؛ باید بعضی از مباحث حذف شود با حفظ احترام اینکه همه علوم ناشی از نیازهایی است یا ناشی از تفکرات فلسفی بوده که به وجود آمده است و همه آنها منشأ داشته است اما دانستن اینکه در سیاره دور چه خبر است شاید به درد بحران آب و کشاورزی و بحران تربیتی در حال حاضر نخورد.

پس بعضی از این مفاهیم را از دروس حذف کنیم و در مقابل ادعا دارم به بعضی از مفاهیم، بسیار کم پرداخته شده است. بنده مدت‌هاست در دانشکده بانک مرکزی در دوره‌های تکمیلی در حال تدریس هستم؛ اتفاقاتی که می‌بینم بیانگر این است که این موارد در همان دوره‌های اول حتی در دبستان درست جا نیافتاده است.

مثالی بزنم. یک روز سر یکی از این کلاس‌های دانشگاه گفتم که من این جنس را با ۲۰ درصد سود، پنج هزار تومان خریدم؛ می‌خواهم بدانم قیمت اصلی چند بوده است؟ همه یک مدل پاسخ ندادند. شاید برای شما جالب باشد خیلی از آنها یعنی کسانی که در بانک تحصیل کرده‌اند و کار آنها صبح تا شب با عدد و رقم است، اشتباه حل کردند. دلیلش این است که برای این افراد مفهوم معادله در دوره اول تا هفتم و هشتم جا نیفتاده است بعد از آن هم جا نیفتاده است و حتی در کاری که انقدر مرتبط است، هم جا نیفتاده است و اشتباهات ساختار یافته دیده می‌شود.

علم درسی و علم مدرسه‌ای، علمی است که همراه با ارزش‌ها باشد

فاضلی: تقسیم بندی کلی نسبت به علوم دارم. یک بخش علم طبیعی است که ارتباط ما با جهان طبیعت است. یک بخش علوم انسانی است که روابط میان انسان‌ها و ارتباط انسان با خدای خودش را ساماندهی می‌کند.

علم مفید را در این می‌دانم که علم طبیعی اگر کارآمدی دارد نمی‌تواند برای

خودش فلسفه تولید کند و فلسفه جزء نگر را به عنوان یک امر کلی به جامعه تحمیل کند، بلکه علم طبیعی باید فلسفه خودش را از علوم انسانی دریافت کند و برای همین اگر فلسفه نظام جمهوری اسلامی را حیات طیبه می‌دانیم و فلسفه تعلیم و تربیت را تکوین و تعالی هویت می‌دانیم، علوم طبیعی هم باید در همین راستا ترویج علم داشته باشد.

علوم طبیعی مثل علوم تجربی و نیمه تجربی مثل بخش ریاضی. در یک کلام مجمل این است که علم درسی و علم مدرسه‌ای، علمی است که همراه با ارزش‌ها باشد؛ تفکیک علم بدون توجه به روابط انسانی که فرهنگ حاکم در جامعه هست، موجب می‌شود آن علم گاهی وقت‌ها با همه کارآمدی، خسروانی در پی داشته باشد که، امروز در دنیای خودمان با آن مواجه هستیم. در این ارتباط ۲ علوم، به دنبال رشد هستیم که شامل رشد عقلانی،

شهید مطهری، علمی را علم نافع می‌داند که نیاز جامعه را پاسخگو باشد و ایشان در تقسیم بین علم دینی و غیر دینی، هر علمی را که نافع به جامعه باشد، علم دینی می‌داند

ایمانی، علمی، عملی و اخلاقی است و علمی نافع است که منجر به ه رشد شود که در برنامه درسی ملی آمده است.

نکته بعدی این است که واقعاً بحث علم نافع جزو تراز فرهنگی ما است؛ تراز فرهنگی یعنی موظف به این هستیم که به آن عمل کنیم و همین طور که فرمودند «أعوذ بک من علم لا ینفع یا اینکه لا خیر فی علم لا ینفع»، هیچ خیری در علمی نیست که در آن نفعی وجود نداشته باشد. اگر به صحبت بزرگانمان دقت کنیم در تبیین این تراز فرهنگی در عصر معاصر، مثل شهید مطهری، علمی را علم نافع می داند که نیاز جامعه را پاسخگو باشد و ایشان در تقسیم بین علم دینی و غیر دینی، هر علمی را که نافع به جامعه باشد، علم دینی می داند و اگر خدایی نکرده علم دینی ما که الهیات هست، در خدمت رشد جامعه نباشد، با اینکه حدیث و آیه هست، می تواند علم دینی نباشد.

مقام معظم رهبری، خودشان در سخنانی که گفته اند مسأله را تعریف کرده اند که علم غیر نافع، علمی هست که ذهنیات دانش آموز را پر می کند و بعد از مدتی در حل مسائل زندگی کمکی و در پیشرفت علم کمکی نمی کند.

**** علمی که ما را به اهداف انقلاب اسلامی نرساند، علم نافع نیست**

در مدرسه دو کار انجام می دهیم؛ یکی، انتقال دانش هست و یکی، رشد دانش هست؛ یعنی رشد دانش در مرحله بالاتر باید صورت گیرد و نکته بعدی که مقام معظم رهبری فرمودند این است که بتواند استعداد های جوانان و نوجوانان ما را شکوفا کند و باز فرموده اند برای بهبود زندگی افراد باشد.

علمی که ما را به اهداف انقلاب اسلامی نرساند، علم نافع نیست و خلاصه کلام، فرمایش حضرت امام این است که هر علمی که توأم با دین نباشد، علم نافع نیست و ایشان اینجا مثال می زند در طبیعات، طب نگاهی آیه ای داریم؛ تاریخ، نگاهی عبرت انگیزی داریم؛ پس تمامی علوم را از آن حیثی که معطوف به هدف غایی ما باشد، آن علم را نافع می دانیم.

در ادبیات برنامه درسی، دو سه اصطلاح داریم که قابل توجه است. یکی علم ارزشمند است. هر علمی را در مدرسه نباید یاد دهیم فقط علم ارزشمند را باید در مدرسه یاد بدهیم. حالا علم ارزشمند چه هست؟ علم ارزشمند را در مقایسه با محدودیت های زمانی، مبتنی بر اهداف فرد، جامعه و دولت ببینیم؛ یکی از مشکلاتی که در جامعه خودمان نسبت به تدوین محتوا داریم، این است که به نیازهای دولت خیلی توجه نمی کنیم؛ دولتی که برنامه کلان دارد.

پس یکی این است که علم، ارزشمند باشد؛ نکته بعدی، برنامه درسی پوچ یا مغفول است؛ برنامه درسی پوچ به برنامه درسی گفته می شود که آنچه بچه ها باید بدانند در آن دیده نمی شود و آنچه را که بچه ها ضرورتی به آموزش ندارند به آنها یاد داده می شود. نکته سوم که فکر می کنم معضل اصلی برنامه درسی، جامعه و سازمان پژوهش ما هست، نیازسنجی است؛ مدعی هستیم که تولید کتاب درسی درست است که در سازمان پژوهش

برنامه درسی پوچ به برنامه درسی گفته می شود که آنچه بچه ها باید بدانند در آن دیده نمی شود و آنچه را که بچه ها ضرورتی به آموزش ندارند به آنها یاد داده می شود

فرآیندهایی پیش بینی شده است ولی نهایت تولید آن توسط یک مولف یا دو مولف آن هم به صورت فصول جداگانه بوده و خیلی قدرت فهم نسبت به برنامه درسی ندارد یعنی اگر برنامه درسی ملی را داریم و قرار هم بود در ذیل آن، یازده حوزه یادگیری باشد و برنامه درسی نوشته شود که در واقع اهداف برنامه درسی را در آنجا به کتاب نزدیک تر کند متأسفانه نزدیک به ده سال گذشته است و هنوز شاید یک حوزه برنامه درسی تدوین نشده است و دوستان ما در سازمان پژوهش بر اساس تصورات و تجربیات خودشان، کتاب‌های درسی را می‌نویسند.

آن چیزی که مغفول است در علم مفید بودن، نیازهای جامعه است یعنی هیچ وقت یک پژوهشی مبتنی بر اینکه در اختیار پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش باشد یا پژوهشی به سفارش دفتر تألیف باشد و دفتر تألیف منوط به اینکه می‌خواهم کتاب خاصی را تولید کنم و بر اساس آن پژوهش و تجربیات گذشته را در نظر بگیریم، نداشتیم.

**** محتوای برخی کتب درسی بعد از ۲۰ سال، پنجاه درصد محتوایش تغییر نکرده است**

یعنی ما یک برنامه درسی را پنج سال یا ۱۰ سال اجرا کرده باشیم، آن را ارزشیابی کنیم و به وسیله ارزشیابی، نقص‌هایش را بگیریم و آن وقت در کتاب درسی اعمال کنیم؛ در این قسمت سیاستگذاری ما فشل است یعنی شورای عالی آموزش و پرورش را نگاه کنید. چه سیاستگذاری جز برنامه درسی ملی و سند تحول برای رسیدن به پاسخ‌های فرد، نیازهای جامعه و نیازهای حکومت و دولت سیاستگذاری کردند.

در واقع ما به یک گروه خاص واگذار کردیم و خیلی هم آینده‌نگری نسبت به این مجموعه نداریم شاید بعضی از کتاب‌های درسی ما هنوز بعد از بیست و پنج سال کمتر و بیشتر، پنجاه درصد محتوایش تغییر نکرده است و هنوز بر اساس گذشته نوشته شده است و این تغییراتی هم که انجام دادیم همه تغییراتش نبوده است؛ به علت اینکه زمان کم بود و قرار بود هر دو سال، کتاب‌های یک پایه را تألیف کنیم و چون آن مولفان کتاب‌های درسی قدرت تولید محتوای کامل را در این زمان کم نداشتند، پنجاه درصد همان محتوا را گذاشتند یعنی پنجاه درصد محتوا مربوط به گذشته است.

لذا اگر علم مفید را می‌خواهیم تشخیص دهیم، عمده این است که این نیازسنجی را انجام دهیم و بر اساس نیازسنجی، کتاب‌های خودمان را تولید کنیم و پشت سرهم ارزشیابی تدریجی و پایایی داشته باشیم. نکته آخر این است که فقر کارشناس‌های فرهنگی اجتماعی در تألیف کتاب‌های درسی داریم. غالباً گرچه رویکردمان در کتب درسی خروج از موضوع محوری است و رویکرد فرهنگی و اجتماعی دارد، ولی شما بگردید ببینید در گروه‌های درسی سازمان پژوهش چند نفر در هر گروه با کارشناسی فرهنگی کار می‌کنند؛ یعنی فرهنگ، اجتماع، ریاضی و علوم تجربی را می‌فهمد و امروز می‌تواند رویکرد جدی در آموزش مبتنی بر فرهنگ داشته باشد.

شاید بعضی از کتاب‌های درسی ما هنوز بعد از بیست و پنج سال کمتر و بیشتر، پنجاه درصد محتوایش تغییر نکرده است و هنوز بر اساس گذشته نوشته شده است

اگر علم ما علم مفیدی باشد به دلیل اینکه با مسائل فرهنگی و اجتماعی گره نمی خورد می بینید که دانش آموز و معلم استقبال نمی کند و حذف هم می شود؛ یعنی خود برنامه درسی تدوین شده وقتی تا سطح کلاس برسد یک قسمت آن توسط مدرسه، یک بخش توسط معلم و یک قسمت توسط دانش آموز برای اینکه با نیازهایش همراه نیست، حذف می شود.

*** فاقد برنامه ریزی آموزشی در آموزش و پرورش هستیم ***

حجت الاسلام والمسلمین ذوعلم: ببینید اینکه اشکال کار کجاست، یک اشکال اساسی این است که ما فاقد برنامه ریزی آموزشی در آموزش و پرورش هستیم، یعنی سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی صرفاً برنامه ریزی درسی انجام می دهد آن هم با ایرادات و کاستی هایی که دوستان اشاره کردند یعنی یک نوع آرمان گرایی در تدوین برنامه و تدوین کتاب های درسی وجود دارد که گویا معلم کاملاً مهارت دارد، گویا محیط یادگیری کاملاً فراهم است، گویا زمان کاملاً اجرا می شود ولی این جور نیست.

بنابراین برنامه ریزی درسی ما هم مشکل دارد ولی فراتر از آن برنامه ریزی آموزشی نداریم که ارتباط بین معلم، محیط یادگیری، فضای فرهنگی، نیازهای محلی و بومی و اهداف برنامه درسی و آن بخش مشترک درسی و محتوا را بتواند در یک نگاه کلان، به هم پیوسته و آینده نگر تلفیق کند.

نکته بعدی این است که اگر گفتم که آن محتوای نافع مد نظر هست، می شود گفت الان دو نوع محتوا داریم؛ یک نوع محتوا اسمی و فرضی داریم و یک محتوا واقعی داریم؛ محتوای واقعی آن چیزی است که واقعاً در فضا و محیط یادگیری می تواند به دانش آموز منتقل شود. اگر تغییر در آن باید ایجاد شود، تغییر در مهارت و رفتار است؛ اگر باید دانشی به آن اضافه شود؛ اکنون آن چیزی که اتفاق می افتد با آنچه که فرض می شود، فاصله دارد و این خودش یک آسیب است.

شما می دانید این مباحث تعلیم و تربیت و آموزش و پرورش کاملاً به هم مرتبط است یعنی اینطور نیست که ما فقط یک ضلع را بگیریم و بقیه اضلاع را ثابت فرض کنیم؛ اینها کاملاً به هم ارتباط دارد و یک نگاه جامع و کلان و منسجم به همه ی این مولفه ها می شود.

فاضلی: اینجا یک نقدی وجود دارد. نقد ما این است که علم نافع یک وقت قصد شده، یک وقت اجرا شده و یک وقت کسب شده است؛ درباره کتاب های درسی که مقام معظم رهبری فرموده اند که برخی چیزهایی که شما دارید یاد می دهید ضرورت ندارد یا در سطح حافظه است، آیا ما باید به آن دو بخش بعدی در علم نافع بپردازیم؟ یعنی یک وقتی می گوئیم این علم اصلاً کاربردی نیست پس، این علم نافع نیست؛ یک وقتی می گوئیم این علم کاربردی هست، ولی زمینه اجرایش فراهم نیست. الان حرفم این است که بحث فقط علم نافع است، اینکه محتوای مناسب تدوین شده است یا خیر؛ حالا اجرا و معلم، همه درست، ولی این محتوا که باید ویژگی هایی داشته باشد که صفت نافع برایش صدق داشته باشد. چه ویژگی هایی باید داشته باشد؟

* دانش‌آموز ما چقدر به آینده امیدوار تر بیت می‌شود؟ *

حجت الاسلام والمسلمین ذوعلم: اشاره کردم که بتواند مسائل را حل کند؛ خب این مسائل چگونه به دست می‌آید در چه عرصه‌هایی است. شاید اولین مسأله این است که دانش‌آموز باید اول خودش را بشناسد، یک خودباوری در او ایجاد شود و یک اعتماد به نفس در او شکل گیرد. بحث هویت بسیار مهم است. آیا آنچه که ما امروز به دانش‌آموز منتقل می‌کنیم، می‌تواند آن هویت محلی، هویت ملی، هویت بومی، هویت جهانی، هویت انقلابی و هویت دینی را در یک نگاه منسجم، به هم پیوسته و متعادل به او منتقل کند یا خیر؟

چگونه است که بسیاری از دانش‌آموزان نخبه ما در همان سال آخر دبیرستان به فکر این هستند که در یک دانشگاه خوب قبول شوند یا اینکه یک بورسیه بگیرند و در دانشگاه‌های خارج از کشور تحصیل کنند بعد هم بسیاری از آنها ماندگار شوند. این نشان می‌دهد که ما در محتوا نتوانستیم خودآگاه او را نهادینه کنیم، علاوه بر بحث مسائل، باید به آرمان‌ها هم توجه کنیم که ناظر به آینده است، یعنی یک بخش از نیازهای ما نیازهایی است که در آن آینده‌ای که برای کشورمان ترسیم می‌کنیم، آن را تصویر کردیم؛ به هر حال هیچ جامعه‌ای نمی‌تواند بدون چشم انداز حرکت کند. اینکه این دانش‌آموز ما چقدر به آینده امیدوار تر بیت می‌شود، چقدر خودش را نسبت به شکل دهی به آینده خوب معتمد می‌داند، چقدر به جامعه خودش، نسبت به خانواده خودش، نسبت به دولت و نسبت به توانمندی‌های ملی خودش اعتماد دارد.

یکی بحث، مبانی و ارزش‌هاست، یعنی قبل از بحث مسائل، مبانی اعتقادی و مبانی نگرشی، جهان بینی فرد، تلقی نسبت به جهان، تلقی نسبت به انسان، این موارد در دانش‌آموز ما چقدر واقعاً شکل می‌گیرد؟ به هر حال جامعه ما یک جامعه دینی است؛ جامعه‌ای است که بر مبنای ارزش‌های دینی قوام خودش را پیدا کرده است با درجات مختلفی که از التزام به این ارزش‌ها وجود دارد.

نمی‌خواهم خیلی خوشبینانه نگاه کنم که یک التزام صد درصد در همه لایه‌ها، اقشار و سطوح جامعه وجود دارد، ولی به هر حال همه جامعه ما یک تعلق عاطفی، معرفتی و نگرشی نسبت به دین دارد، خب نباید دانش‌آموزمان را نسبت به این باورها با یک نگاه عقلانی و منطقی که برایش جذاب، قابل پذیرش و اثرگذار باشد، تربیت کنیم. وقتی که بخواهیم علم نافع، معرفت نافع و

محتوا نافع را تعریف کنیم باید به همه اضلاع پردازیم.

یک نکته این است که در یکی از تعاریف دانش برنامه‌ریزی درسی گفته می‌شود که دانش برنامه‌ریزی درسی به معنی تشخیص اولویت‌ها در برنامه درسی است. یعنی کاملاً یک نگاه اجتماعی و یک نگاه فلسفی به برنامه ریزی درسی دارد نه یک نگاه تکنیکی و مکانیکی. خب امروز چقدر برنامه‌ریزان درسی به این موضوع باور دارند و همانطور که آقای فاضلی اشاره کرد چقدر برنامه‌ریزان و کارشناسان درسی اساساً در یک روزآمدی و به روز بودن قرار دارند؟ انقدر سرشان در یک ساختار معیوب شلوغ شده است که بدون اینکه خودشان

چگونه است که بسیاری از دانش‌آموزان نخبه ما در همان سال آخر دبیرستان به فکر این هستند که در یک دانشگاه خوب قبول شوند یا اینکه یک بورسیه بگیرند و در دانشگاه‌های خارج از کشور تحصیل کنند

تقصیر داشته باشند، لاجرم به مسائلی می‌اندیشند که مسائل درجه سه و چهار است. الان ما سوال کنیم از آموزش و پرورش و سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی که شما در مورد ریاضی، علوم، دینی، در مورد کار و فناوری و مقولاتی که در یازده حوزه تربیت هست، اساساً چه انگاره‌هایی و مفروضاتی مسلم شده و چه چشم‌اندازی دارید؟ به آموزش ریاضی با چه شکلی نگاه می‌کنید؟ یک موقع به شکل دانش نگاه می‌کنید که می‌شود همینی که الان هست. یک وقت به شکل ریاضی فکورانه و کاربردی نگاه می‌کنیم یعنی اینکه کاملاً خودش در حل مسأله و اندیشه در مورد راه‌های حل مسأله به یک نتیجه رسیده باشد یا علوم فکورانه، کاربردی و ایمان افزا هم همینطور است، یعنی نگاه ما به علوم طبیعی باید این نگاه باشد که این خلقت دارای یک قانونمندی است و این قانونمندی کاملاً حکیمانه و منطقی است و من انسان در این چرخه بتوانم تعالی، سعادت و رشد خودم را رقم بزنم.

همین اعتقاد به قانونمندی هستی چقدر مهم است یعنی آن نگاه قضا و قدر منفی و غلط را زدودن و نقش فعال و اصلی را به خود انسان دادن است که، در معارف ما هست. این هم یک زاویه دید است.

*** امروز جهت‌گیری محتوای ما، جهت‌گیری کنکور محور است**

نکته آخر بنده این است که در حقیقت توجه کنیم که دوره آموزش مدرسه‌ای، یک دوره عمومی است. این دوازده سال دانش‌آموزان تربیت نمی‌شوند که لزوماً در یک رشته دانشگاهی درس بخوانند و در آنجا موفق شوند. بسیاری از آنها باید وارد بازار کار شوند، بسیاری از آنها باید وارد فضای دیگری از نیاز جامعه شوند. امروز جهت‌گیری محتوای ما، جهت‌گیری کنکور محور است، یعنی در ذهن آن بخشی که کنکور را مدیریت می‌کنند، این است که باید یک سری مسأله‌دشووار را در کتاب درسی داشته باشیم که بتوانیم با آن مطالب دشوار، سؤال دشوار طراحی کنیم و در این سؤال دشوار، بتوانیم غربالگری و درجه‌بندی مناسب انجام دهیم. این چه مبنای غلطی است که وجود دارد و واقعی است؟

یعنی اگر شما بخواهید یک مطلب

دشووار را احیاناً از کتاب درسی حذف کنید و اگر جرأت و جسارت داشته باشید که حذف کنید، با این مطلب مواجه می‌شوید که اگر همه مطالب را تمام دانش‌آموزان بفهمند پس چگونه بتوانیم سؤال دشوار را طراحی کنیم؛ در حالی که هدف آموزش و پرورش این نیست. هدف آموزش و پرورش این است که بتواند یک سری توانمندی‌ها، یک سری مهارت‌ها و آداب اخلاقی، هویت بخشی، قدرت تفکر، اندیشیدن، تدبیر، برنامه‌ریزی نسبت به زندگی و نسبت به آینده به

دانش‌آموزان منتقل کند که بتوانند یک اعضای مفیدی برای جامعه باشند. حالا بعدها دانشگاه‌ها بنا به اقتضائات خودشان، از این مجموعه تربیت شده آموزش و پرورش، آن مواد خام مورد نیاز خودشان یعنی دانشجو را انتخاب می‌کنند.

برای فنی و حرفه‌ای هم این محتوای نافع مطرح است. یعنی حواسمان باشد که در همین رشته‌های فنی و حرفه‌ای هم گاهی واقعا دانش‌هایی یا موضوعاتی را می‌خواهیم به دانش‌آموزان منتقل کنیم که زمانش گذشته است و این سیستم و ساختار سازمان پژوهش کشش ندارد که بتواند آن بُعد را هم رصد و طراحی کند. به همین جهت در سازمان پژوهش عرض می‌کردم و هنوز هم معتقد هستم که در فرآیند برنامه ریزی درسی و تولید محتوا حتماً آن بخش طراح، برنامه ریز و استانداردنگار برای محتوای برنامه درسی با آن بخش تولید کننده، مولف کتاب درسی، تولید لوح فشرده و غیره حتماً باید دو بخش متفاوت و مستقل باشد تا بتواند بر کار همدیگر نظارت کنند و در واقع یک ارزیابی درون سیستم در محتوا صورت گیرد.

در حال حاضر چنین چیزی نیست به همین جهت دانش آموز به خصوص

در دوره دوم متوسطه احساس می‌کند مسائلی که می‌خواند اصلاً به دردش نمی‌خورد.

کتاب زیست شناسی پر از مفاهیم و اصطلاحاتی که کاملاً حفظی است و یک فرد، امروز می‌تواند با یک جستجو ساده در اینترنت به دست آورد. در بخش ریاضی، مسائل تلمبار شده ای است که فقط و فقط باید خوانده شود و یک جور حل مسأله را تقلیدی انجام دهد. زبان انگلیسی هم همینطور است و دینی هم حتی به همین آفت مبتلاست.

یعنی از این جهت فرقی نمی‌کند. بعضی به بنده می‌گفتند که شما در

آموزش زبان انگلیسی موفق نیستید. گفتم مگر ما در آموزش دینی و قرآن آنچنان که باید، موفق بودیم؛ مگر در آموزش علوم و ریاضی موفق بودیم. این عدم توفیق به خاطر همین است که به حرف اول برمی‌گردم؛ یک مغز متفکر برنامه‌ریز جامع نگر، آینده نگر، کارشناس و عمیق که همه جانبه بتواند همه مولفه‌ها را هماهنگ کند، در آموزش و پرورش، هنوز وجود ندارد. حالا اگر در این تحول ساختاری که حتماً باید شکل بگیرد، می‌توانیم امیدوار باشیم که برون داده‌ها به تدریج به سمت برون داده‌های مطلوب سوق پیدا کند.

دانش آموز به خصوص در دوره دوم متوسطه احساس می‌کند مسائلی که می‌خواند اصلاً به دردش نمی‌خورد. کتاب زیست شناسی پر از مفاهیم و اصطلاحاتی که کاملاً حفظی است و یک فرد، امروز می‌تواند با یک جستجو ساده در اینترنت به دست آورد.

دوازده سال دانش آموز درس می خواند و فارغ التحصیل می شود، خروجی کار کجاست؟

خسرو تاش: در این دنیای امروز که همه‌ای از اطلاعات برای هر فردی وجود دارد باید جذابیت وجود داشته باشد و اگر این جذابیت نباشد، نسل جدید دنبال آن نمی‌رود. از یک دیدگاه گفتم علم نافع باید مشکلی را حل کند یا مشکلی را ارزان‌تر حل کند. در بخش دوم صحبت‌هایم، سه موضوع است. اول اینکه، قابل یادگیری - یاددهی و در دسترس باشد. دوم اینکه، قابل اجرا در اقلیم ما باشد و به آینده لطمه نزند که این مفهومی توسعه می‌شود و در مقابل رشد و پیشرفت است. سوم اینکه منافع آن، قابل لمس و قابل سنجش باشد که این بخش و بخش دوم را خیلی غافل گذاشتیم. اینکه می‌گوییم قابل یادگیری و قابل دسترس باشد، تا اینجای کار نسبت به تعلیم و تربیت در مدارس بد عمل نکردیم ولی گاهی وقت‌ها زیادی عمل کردن نتیجه معکوس می‌دهد یا مثلاً در حوزه‌هایی که اهمیت داشته است اما شاید به دلایلی شوخی انگاشتن، بی اهمیت جلوه دادن و از کنارش عبور کردن، لطمات شدیدی داشتیم. در واقع اینجا خسروانی است که از علوم انسانی دیدیم. علوم انسانی‌هایی که فنی را خیلی ضعیف دیدند و ضربه زدند. مثال می‌زنم. سال ۹۱ دانشجویی در دانشگاه صنعتی شریف داشتم که با هم سری‌های زمانی سطح دریاچه آب ارومیه را به لحاظ ریاضی بررسی کردیم و این اخطار را دادیم که دریاچه ارومیه به مرگ خودش نزدیک می‌شود. این موضوع را چهار بار به مجلس گزارش دادیم البته ما فقط تیم ریاضی نبودیم بلکه تیم‌های فنی خبره هم در کنار ما بودند و متأسفانه بی نتیجه بود. امسال می‌بینیم که مرگ دریاچه ارومیه را اعلام می‌کنند که این لطمات جبران ناپذیری دارد چون اگر این اتفاق بیفتد شما یک جمعیت زیادی در تبریز و ارومیه دارید که عملاً بیکار می‌شوند پس باید به مراکز و شهرهای دیگر کوچ کنند. مثال دیگری می‌زنم؛ ریاضیات تنها علمی است که در زمان می‌تواند سفر کند یعنی سیر به آینده و گذشته را می‌تواند داشته باشد؛ تنها علمی است که این کار را می‌تواند انجام دهد. در ابتدای کرونا به دلیل اینکه تخصص خودم ریاضیات زیستی است و پایان نامه کارشناسی ارشدم در دانشگاه صنعتی شریف در مورد بیماری هپاتیت دلتا، روش‌های پیشگیری و درمان آن با بیان ریاضی است.

اوایل دوره کرونا فیلمی را تولید کردم و توضیح دادم که با این بیماری بیش از سه سال درگیر هستیم؛ اکنون نزدیک سه سال از این بیماری می‌گذرد و دلایل کاملاً ریاضی و به بیان خیلی ساده توضیح دادم. می‌خواهم این را بگویم که اگر بتوانیم درست از آن علم استفاده کنیم و در دسترس باشد، نتیجه هم می‌توانیم بگیریم.

اینکه قابل اجرا در اقلیم ما باشد، شکی در آن نیست ولی اینکه به آینده لطمه نزند، مهم است چون ظاهر بعضی کارها به نظر خیلی خوب می‌آید ولی به آینده لطمه می‌زند؛ اصلاً توسعه به چه معناست؟ توسعه یعنی به‌گونه‌ای از منابعی که فعلاً در اختیار داریم، استفاده کنیم تا آیندگان

**علم نافع باید مشکلی را حل کند یا
مشکلی را ارزان‌تر حل کند**

هم بتوانند بهره ببرند مثلا طبیعت را انقدر آلوده نکنیم که نسل بعد نتواند در آن زندگی کند که متأسفانه این اتفاق افتاده است.

نکته سوم اینکه منافع آن، قابل لمس و قابل سنجش باشد؛ دوازده سال دانش‌آموز درس می‌خواند و فارغ‌التحصیل می‌شود؛ خروجی کار کجاست؟ این را می‌شود اندازه‌گیری کرد و کار سختی نیست ولی معمولا هیچ مکانیزی برای اندازه‌گیری این کار وجود نداشته است در حالی که می‌شود این سنجش را داشت که خروجی ما چه بوده است.

** باید خاستگاه برنامه درسی را از علم به نیاز برگردانیم

فاضلی: اولین حرفم این است که باید ببینیم خاستگاه برنامه درسی باید کجا باشد؟ در حال حاضر خاستگاه برنامه درسی، علم است؛ در صورتی که خاستگاه برنامه درسی باید نیاز باشد و علم پاسخگو به نیاز باشد و ما با توجه به نیاز، اولویت‌های خودمان را تشخیص بدهیم و با توجه به اولویت‌ها، مراجعه به علم کنیم.

در حال حاضر حاکمیت برنامه درسی و علوم تخصصی سبب شده است که از نیازهای اصلی خودمان غافل شویم یعنی غالبا سبک آموزش‌هایمان حاکمیت فرآیند تولید علم در سطح آن موضوع خاص است اما اینکه دانش‌آموز در موقعیت‌های بومی، محلی و ملی قرار می‌گیرد، باید موقعیت خودش را درک کند و با توجه به آن علمی که در آن حیطه تولید شده است، غنی‌سازی کند تا با توجه به نیازهای جامعه، آن را تغییر دهد؛ یعنی اگر دانش‌آموز در یک موقعیتی قرار دارد که در شمال زندگی می‌کند و نزدیک دریا هست، در آنجا صنایع تزئینی خیلی مهم است. دانش‌آموز صدف را می‌بیند و یک نگاه عامیانه نسبت به صدف دارد اما علم نگاهش نسبت به صدف متفاوت است. وقتی دانش‌آموز آن علم را یاد بگیرد استفاده درست از آن دارد. لذا اگر می‌خواهیم مشکل آموزش و پرورش را حل کنیم باید خاستگاه برنامه درسی را از علم به نیاز و از آن طرف به دستگاه‌های متعددی که متولی این هستند، برگردانیم.

خسرو تاش: ببینید یک مشکل ساختاری داریم؛ دو نوع آموزش در کل کشورها داریم که متمرکز و نیمه متمرکز است. متأسفانه در کشور ما، سیستم آموزش متمرکز است یعنی کتاب‌ها در یک مرکز چاپ می‌شوند و بسته به نیاز محلی نیستند؛ ولی شما در خیلی از کشورها می‌بینید که در هر استان یک کتاب مختص جغرافیا و شرایط آن استان چاپ می‌شود و این مشکل واقعا وجود دارد یعنی نمی‌توانیم کتابی را چاپ کنیم که در هر مزگان برای هر مزگان باشد و برای سیستم و بلوچستان برای آنها باشد.

** باید در خاستگاه برنامه درسی، تغییر و تحول ایجاد کنیم

فاضلی: سند تحول آموزش و پرورش مبتنی بر شایستگی محور است؛ شایستگی را به دو قسم تقسیم می‌کنیم که شایستگی پایه و شایستگی ویژه است؛ شایستگی پایه را باید همه دانش‌آموزان یاد بگیرند مثل بحث ریاضی و علوم پایه است و اصلا تعلیمات عمومی به معنای این است که ادبیات علمی را در هر رشته باید یاد بگیرند تا فهم عمومی در جامعه توسط افراد حاصل شود. مثلا اگر کسی بحث تورم را مطرح می‌کند فرد بتواند تا حدودی به صورت عموم

فهمی از بحث تورم داشته باشد. اما یک سری اطلاعات شایستگی‌های ویژه هست که به منطقه، شهر، روستا، جنسیت و استعداد بر می‌گردد. در حال حاضر آسیب‌های اجتماعی فراوان در جامعه داریم مثلاً خشم بالاترین درصد آسیب‌های اجتماعی را در جامعه دارد و در کتاب‌های درسی بحث خشم را مطرح کردیم اما اینکه این خشم توانسته تبدیل به یک مهارت شود که فرد بتواند جلوگیری از خشم خودش را داشته باشد، هنوز یک استاندارد خوبی نداریم.

یک دانش آموز از اول ابتدایی تا پایه نهم که تعلیمات عمومی هست با چه موقعیت‌های متعددی باید مواجه شود تا اولاً یاد بگیرد، ثانیاً تثبیت شود و ثالثاً تعمیق شود؛ اینها کارهای اساسی برنامه درسی است که در کشور ما اصلاً در این سطح کار نشده است. همه می‌گوییم باید خشم را مهار کنیم اما اینکه این دانش آموز چگونه با آن مواجه شود، تعریفی در این موضوع نداریم. باید در خاستگاه برنامه درسی، تغییر و تحول ایجاد کنیم؛ در حال حاضر خاستگاه برنامه درسی، علم تولید شده در این موضوع است و تطبیق علم با نیاز با توجه به موقعیت دانش‌آموز، می‌تواند کارآمدی به علم مفید را داشته باشد.

نکته بعدی، بحث علاقه دانش‌آموزان است؛ چرا دانش‌آموزان ما امروز به مدرسه به آن میزان که باید علاقه داشته باشند، ندارند؟ البته در کشور ما فقط نیست بلکه در دنیا به جز چند استثنا غالباً اینگونه است. اگر کتاب‌های درسی را طوری تألیف کنیم که همراه با نیاز دانش‌آموز باشد، موفق می‌شویم؛ فهم نیاز دانش‌آموز یک امر بسیار تخصصی است. معتقدم سازمان پژوهش و وزارت آموزش و پرورش با این ساز و کاری که دارند، قدرت تشخیص نیاز دانش‌آموز را ندارند و باید جداً نسبت به این موضوع تجدید نظر کنند.

پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش بگوید چقدر مطالعات طولی، مستمر، بومی و ملی انجام داده است تا نیازهای عاطفی و اجتماعی دانش‌آموزان را بداند. این موارد را در کشور خودمان انجام نمی‌دهیم. راحت‌ترین کار این است که برای تألیف کتاب درسی، علم تولید شده را بیاییم سطح بندی کنیم و در کتاب‌های درسی بگذاریم.

آخرین حرف من این است که طراحی موقعیت و ایجاد موقعیت داریم؛ طراحی موقعیت در کتاب‌های درسی می‌شود اما ایجاد موقعیت توسط معلم در مدرسه می‌شود؛ تا هنگامی که یادگیری و تربیت را معطوف در مدرسه کنیم به علم مفید طراحی شده در کتاب درسی دست پیدا نخواهیم کرد.

محیط یادگیری را از مدرسه باید به بیرون از مدرسه که جامعه است مثل صنعت، کشاورزی و خدمات گسترش دهیم چرا تاکنون این بحث که در سند تحول مطرح شده مبنی بر اینکه هر

چرا دانش‌آموزان ما امروز به مدرسه به آن میزان که باید علاقه داشته باشند، ندارند؟

دانش آموز در هر دوره تحصیلی که فارغ التحصیل می‌شود یا ترک تحصیل می‌کند باید یک مهارت برای کسب روزی حلال داشته باشد، نتوانستیم پاسخ بدهیم؛ آیا علم آن را نداشتیم یا محیط آن را نداشتیم؟ آموزش و پرورش مورد ظلم قرار گرفته است برای اینکه آموزش و پرورش را منحصر به کتاب، کلاس و معلم کردیم؛ هرچه کتاب، علم مفید داشته باشد قابلیت به تغییر، رشد و تعالی دانش آموز را ندارد.

فارس: فکر می‌کنم که اصلا باید یک پله جلوتر برویم و بگوییم آیا کتاب نیاز داریم یا نداریم؟

فاضلی: به نظر من یکی از مشکلات آموزش و پرورش، کتاب درسی است؛ محتوا آن چیزی است که دانش‌آموز در محیط یادگیری عمل می‌کند. نه آن چیزی که به صورت مفاهیم در کتاب درسی تدوین شده است. مفاهیم، ابزاری هستند تا به خارج بنگریم نه ابزاری که در درونش متوقف شویم؛ علت اصلی مفید نبودن علم این است که در مفاهیم متوقف شده‌ایم. به هدف رسیدن علم مفید به نظر علم مقرون به عمل است و علم مقرون به عمل، احتیاج به محیط یادگیری مناسب دارد.

خسرو تاش: خیلی از مواردی که می‌توانست به این موضوع کمک کند را در طی این سال‌ها حذف کردیم. کارگاه را حذف کردند چیزی که می‌توانست به بچه‌ها علاقه بدهد. من یک تجربه کاملاً شخصی را می‌گویم. یک دوره ای به من گفتند کار و فناوری درس بدهم چون تحصیلات فنی و مهندسی دارم. در مدرسه دیدم اینکه می‌گویم پروفیل این است و استفاده اش این است، دانش‌آموزان می‌خواند ولی هیچ اثری ندارد.

یکی از میزهای مدرسه خیلی خراب و شکسته بود؛ بچه‌ها رویش می‌نشستند و صدا می‌کرد؛ یک روز از مدیر مدرسه اجازه گرفتم و دستگاه جوش به مدرسه بردم و به بچه‌ها گفتم که می‌خواهم آن میز را درست کنم در عین حال کارگاه هم باشد؛ شاید شیرین‌ترین جلسه کل کلاس‌ها بود.

دستورالعمل برگزاری پازدهمین جشنواره تولید محتوای الکترونیکی رشد به ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها ابلاغ شد

دستورالعمل برگزاری پازدهمین جشنواره ملی تولید محتوای الکترونیکی رشد به ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها ابلاغ شد که در آن اهداف برگزاری، شیوه اجرا، گروه‌های شرکت‌کننده، قالب‌های مورد پذیرش، شرایط آثار ارسالی، نحوه داوری، سیاست‌های تشویقی، شرح وظایف استان‌ها و تقویم اجرایی تبیین شده است.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، این سازمان در نظر دارد در راستای اجرای سیاست‌های برنامه درسی ملی و اجرای مفاد اسناد بالادستی در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، «پازدهمین دوره جشنواره ملی تولید محتوای الکترونیکی رشد» را برگزار کند. این جشنواره به منظور شناسایی تولیدکنندگان محتوای الکترونیکی، حمایت از آن‌ها و تأمین بخشی از محتواهای مناسب به منظور انتشار بر بستر رزمینه‌های پاسخ سریع (تعبیه شده در کتاب‌های درسی) و دیگر درگاه‌های محتوایی سازمان و ایجاد بستری برای نقش‌آفرینی همه ظرفیت‌ها، به‌ویژه سرمایه ارزشمند معلمان، دانش‌آموزان و مؤسسات دانش‌بنیان، مجموعه‌های دولتی و غیردولتی و ظرفیت‌های مردمی در امر ملی تعلیم و تربیت، برگزار می‌شود.

مهم‌ترین اهداف جشنواره در دوره پازدهم

«توسعه و ارتقای فرهنگ تولید محتوای الکترونیکی آموزشی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در فرایند آموزش و یادگیری»؛ «ایجاد زمینه مناسب برای ترغیب، پرورش و نیز حمایت مالی و معنوی از توانمندی‌ها، ابتکارات و خلاقیت‌های معلمان، دانش‌آموزان، دانش‌جو معلمان، اساتید، عموم دانشجویان، مؤسسات و شرکت‌های دانش‌بنیان در امر تولید منابع

و رسانه‌های یادگیری الکترونیکی؛ «تولید و تأمین محتوای الکترونیکی مورد نیاز بسته‌های تربیت و یادگیری متناسب با نیاز دانش‌آموزان و معلمان»؛ و «تقویت نهاد مدرسه برای ایفای نقش اصلی و محوری خود با تولید و بهره‌برداری از منابع و رسانه‌های یادگیری الکترونیکی» به‌عنوان اهداف اساسی این دوره از جشنواره اعلام شده است.

شیوه اجرا و قالب‌های مورد پذیرش

«محتوای صوتی و پادکست»؛ «گرافیک متحرک»؛ «پویانمایی»؛ «ویدئو آموزشی»؛ «برنامه کاربردی (اپلیکیشن) اندرویدی»؛ «بازی‌های تعاملی»؛ «تصاویر سه بعدی»؛ «واقعیت افزوده»؛ و «واقعیت مجازی» از قالب‌های مورد پذیرش در یازدهمین دوره جشنواره ملی تولید محتوای الکترونیکی رشد می‌باشند.

یازدهمین دوره جشنواره ملی تولید محتوای الکترونیکی رشد برای گروه‌های معلمان (شامل آموزگاران دوره ابتدایی و دبیران دوره‌های متوسطه اول و دوم و مربیان پرورشی؛ هنرآموزان هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش؛ معلمان مدارس استثنایی؛ کارشناسان و کارکنان شاغل در ادارات آموزش و پرورش و کارکنان اداری مدارس؛ مربیان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و اساتید دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی)؛ دانش‌آموزان (شامل دانش‌آموزان پایه ششم دوره ابتدایی و تمامی پایه‌های دوره‌های متوسطه اول و دوم؛ هنرجویان هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش)؛ دانش‌جویان (شامل دانش‌جو معلمان دانشگاه فرهنگیان و دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی و دانش‌جویان علاقه‌مند سایر دانشگاه‌های کشور)؛ شرکت‌های دانش‌بنیان (شامل مؤسسات علمی و آموزشی و مجموعه‌های دولتی و غیر دولتی فعال در تولید محتوای الکترونیکی) و انجمن‌های مردم‌نهاد (شامل تشکل‌های مردمی و فعالان عرصه تعلیم و تربیت) برگزار می‌شود.

این جشنواره در یک مرحله و به صورت کشوری برگزار می‌شود. آثار برگزیده از میان آثار رسیده انتخاب خواهند شد.

فرایند داوری

داوری در این دوره از جشنواره به صورت برخط و در چند مرحله انجام می‌شود. در مرحله اول غربالگری آثار بر اساس رعایت چهار شاخص اصلی (شامل اصول فرهنگی و ارزشی، اصول فنی و هنری، اصول محتوایی و قوانین حق انتشار) انجام خواهد شد. در مرحله دوم آثار در کارگروه انتخاب ارزیابی شده و در نهایت کارگروه‌های داوری آثار برتر کشوری را ارزیابی خواهند کرد.

شرح وظایف استان‌ها

«ارسال دستورالعمل برای مناطق و مدارس استان و پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان، برای اطلاع کلیه معلمان، اساتید، دانش‌جو معلمان و دانش‌آموزان»؛ «معرفی نماینده تام‌الاختیار استان به منظور هماهنگی با دبیرخانه جشنواره»؛ «معرفی افراد صاحب‌نظر برای همکاری با دبیرخانه جشنواره و داوری آثار» و «اطلاع‌رسانی مناسب و مطلوب به شرکت‌های دانش‌بنیان،

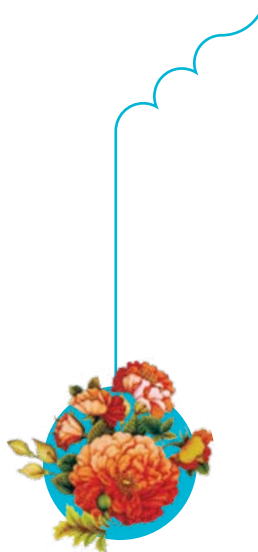

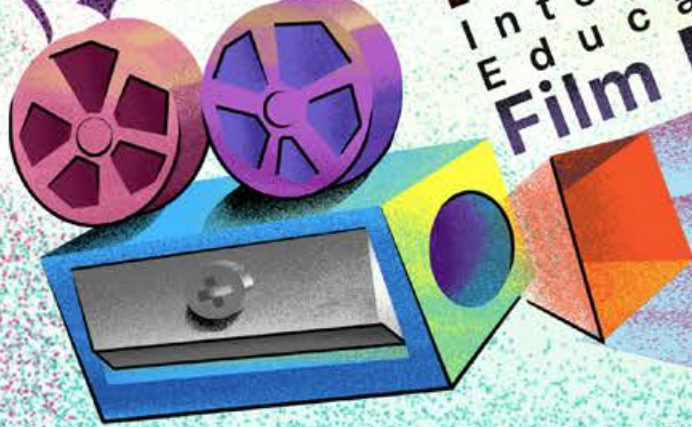

مؤسسات علمی و آموزشی، مجموعه‌های دولتی و غیردولتی، انجمن‌های مردم‌نهاد، تشکل‌های مردمی و فعالان عرصه تعلیم و تربیت» از جمله وظایف ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها در این دوره از جشنواره تعریف شده است.

آخرین مهلت ارسال آثار

بر اساس اعلام دبیرخانه یازدهمین دوره جشنواره ملی تولید محتوای الکترونیکی رشد، آخرین مهلت ارسال آثار ۱۵ آذرماه ۱۴۰۱ خواهد بود. علاقه‌مندان برای ثبت‌نام و بارگذاری آثار می‌توانند از تاریخ ۲۳ مهرماه به نشانی الکترونیکی <http://ecf.roshd.ir> مراجعه نمایند. گفتنی است، یازدهمین دوره جشنواره ملی تولید محتوای الکترونیکی رشد با همکاری و مشارکت معاونت آموزش ابتدایی، معاونت آموزش متوسطه، معاونت پرورشی و فرهنگی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، سازمان ملی تعلیم و تربیت کودک، دانشگاه فرهنگیان، پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، مرکز توسعه فرهنگ و هنر در فضای مجازی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاونت فضای مجازی صدا و سیما اجرا می‌شود.

فراخوان پنجاه و دومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم‌های علمی، آموزشی و تربیتی رشد منتشر شد

فراخوان پنجاه و دومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم‌های علمی، آموزشی و تربیتی رشد منتشر شد و علاقه‌مندان برای ثبت‌نام و بارگذاری آثار خود تا ۹ آبان ماه فرصت دارند.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، فراخوان دریافت آثار پنجاه و دومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم رشد منتشر شد. در این دوره از جشنواره، آثار فیلمسازان داخلی و خارجی با نگاه بر خورنداری از برجستگی‌های زبان هنری، جذابیت ذاتی و تأثیر عمیق عاطفی و تأثیر شگرف آن بر ارتقای روحیه کنجکاو، پرسشگری و اشتیاق به درک خویش و جهان پیرامون، به رقابت خواهند پرداخت.

مهم‌ترین اهداف جشنواره در دوره پنجاه و دوم

شورای سیاستگذاری جشنواره پنجاه و دوم با تأکید بر توجه ویژه به مدرسه و فرایندهای آموزشی و تربیتی آن، به‌عنوان نهاد مهم تمدن‌ساز و تربیت‌کننده نسل آینده برای حل مسائل کشور، «شناسایی و معرفی برترین تولیدات علمی، آموزشی و تربیتی در عرصه فیلم و سینما»، «پشتیبانی هنری و تربیتی از جریان رسمی تربیت و یادگیری»، «ایجاد زمینه و بستری بر پایه عدالت برای رشد و بالندگی ظرفیت هنری - تربیتی معلمان و دانش‌آموزان فیلم‌ساز» و «گسترش نوآوری، خلاقیت و ارتقای سطح کیفی فیلم‌های علمی، آموزشی و تربیتی» را به‌عنوان اهداف اساسی این دوره از جشنواره اعلام کرده است.

در فراخوان این دوره از جشنواره «اهداف عملیاتی و راهکارهای کلان سند تحول بنیادین آموزش و پرورش»، به‌عنوان منبع الهام بخش مناسبی برای دستیابی فیلم‌سازان علاقه‌مند جهت حضور در این رویداد بین‌المللی، به ایده‌های ناب، جذاب و بدیع معرفی شده است.

بخش‌های جشنواره در دوره پنجاه و دوم

پنجاه و دومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم رشد در سه بخش بین‌الملل، معلمان فیلم‌ساز و دانش‌آموزان فیلم‌ساز برگزار خواهد شد.

در این دوره سه جایزه ویژه به آثاری در موضوعات «مدرسه، مبدأ پیشرفت اسلامی-ایرانی و الهام‌بخش جهان اسلام»، «نشان ویژه معلم»، «نشان ویژه ایثار و از خودگذشتگی (شهید علی لندی)» اهدا خواهد شد.

جوایز نهادها و دستگاه‌های کشور در بخش حامیان این دوره از جشنواره نیز به سه محور «خانواده و جوانی جمعیت»، «فرهنگ کار، کارآفرینی و تعاون» و «پیوند نماز، مسجد و مدرسه» اختصاص خواهد داشت.

قالب‌های جشنواره در دوره پنجاه و دوم

قالب‌های این دوره از جشنواره، علاوه بر فیلم‌های کوتاه و بلند با محور داستانی، مستند و پویانمایی، دو قالب فیلم‌نامه و وب‌سری را نیز شامل می‌شود.

توجه به آثار دارای طراحی آموزشی هدفمند و کاربردی

این دوره از جشنواره به فیلم‌های دارای طراحی آموزشی هدفمند و کاربردی، با بیانی خلاقانه و اثربخش برای پشتیبانی از نظام تعلیم و تربیت و برنامه درسی ملی به‌طور ویژه توجه خواهد داشت.

آخرین مهلت ارسال آثار

بر اساس اعلام دبیرخانه پنجاه و دومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم رشد، آخرین مهلت ارسال آثار ۹ آبان‌ماه ۱۴۰۱ خواهد بود. علاقه‌مندان برای ثبت‌نام و بارگذاری آثار می‌توانند به نشانی الکترونیکی <http://eff.roshd.ir> مراجعه نمایند.

گفتنی است، پنجاه و دومین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم‌های علمی، آموزشی و تربیتی رشد، هفتم تا سیزدهم آذرماه ۱۴۰۱ در مجتمع فرهنگی سینما فلسطین برگزار خواهد شد و پس از آن آثار برگزیده در سراسر کشور برای مدارس به اکران در خواهد آمد.

جدیدترین شماره فصلنامه‌های رشد

فصلنامه‌های تخصصی رشد در دو گروه علوم انسانی و علوم پایه و فنی رشد به عنوان جزئی از بسته‌های تربیت و یادگیری در چارچوب اهداف و راهبردهای آموزش و پرورش، با زمینه آموزشی، تحلیلی و اطلاع‌رسانی برای معلمان، دانشجو معلمان و کارشناسان وزارت آموزش و پرورش منتشر شدند.

رشد آموزش فیزیک

در یکصد و سی و دومین شماره این فصلنامه آموزشی، تحلیلی و اطلاع‌رسانی مطالبی در حوزه برنامه درسی، آموزشی فیزیک، تجربه آموزشی، پژوهش، فناوری و گفت‌وگو با دبیران فیزیک منتشر شده است. در این شماره از فصلنامه چند رسانه‌ای رشد آموزش فیزیک در حوزه آموزش، مطلبی با عنوان «علم برای همگان و نقش آموزش علوم در تحقق آن با تأکید بر آموزش فیزیک» به قلم سید هدایت سجادی منتشر شده است. در بخشی از این مقاله می‌خوانیم: «آیا تا به حال فکر کرده‌اید که فارغ‌التحصیلان دبیرستانی

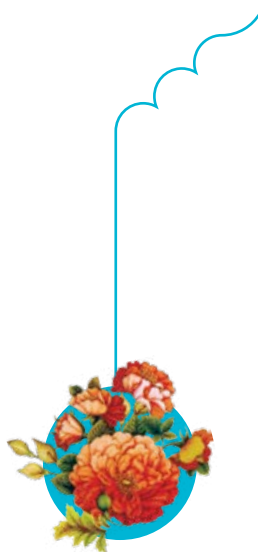
مانلی نورائی آشتیانی

در شغل‌های آتی خود چه چیزی از فیزیک یا دیگر علوم‌ی که خوانده‌اند را در خاطر خواهند داشت؟ پرسش اساسی این است که در یک نظام آموزشی، آیندگان در هر شغل و موقعیتی باید چه چیزی از آموزش علوم در مدرسه را برای زندگی به یاد داشته باشند و به کار بندند؟ «نویسنده در این نوشتار به اهمیت و جایگاه علم برای همگان و نقش آموزش علوم (شامل فیزیک، زیست‌شناسی، شیمی، زمین‌شناسی و...) در تحقق آن پرداخته است.

معلمان، دانشجو-معلمان و کارشناسان وزارت آموزش و پرورش در این شماره از رشد آموزش فیزیک مطالبی چون: چشم‌انداز برنامه‌های درسی در برنامه درسی ملی و اصول ناظر بر آن، علم برای همگان و نقش آموزش علوم در تحقق آن با تأکید بر آموزش فیزیک، نظریه یادگیری عصر دیجیتال، طراحی آزمایش با قهوه فجری، آموزش مجازی دما و دماسنجی با رویکرد STEM، گفت‌وگو با آقای محمدرضا شریف‌زاده اکباتانی، جایزه مصطفی و برندگان آن در سال ۲۰۲۱، کاربرد فناوری در آموزش فیزیک، سناریو عامل جذابیت آموزش علوم مبتنی بر کاوشگری، بهبود یادگیری درس فیزیک از طریق شبیه‌سازی‌های آزمایشگاه مجازی را می‌خوانند.

اعضای هیئت امنا و هیئت مدیره انتشارات مدرسه منصوب شدند

معاون وزیر و رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی در احکامی جداگانه، اعضای هیئت امنا و هیئت مدیره مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه) را منصوب کرد.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، حجت الاسلام و المسلمین دکتر علی لطیفی به عنوان رئیس هیئت امنا احکام چهار عضو هیئت امنا، مؤسسه فرهنگی مدرسه برهان (انتشارات مدرسه) را صادر کرد.

بر این اساس دکتر غلامعلی حداد عادل، حجت الاسلام و المسلمین دکتر علی ذوعلم، حجت الاسلام و المسلمین دکتر محی‌الدین بهرام محمدیان را به عنوان اعضای هیئت امنا، و محمد صالح مذنبی مدیرکل دفتر انتشارات و فناوری آموزشی را به عنوان عضو اصلی و نایب رئیس هیئت امنا منصوب کرد.

هم اکنون دکتر حداد عادل به عنوان رئیس فرهنگستان زبان و ادب فارسی، دکتر ذوعلم رئیس اندیشکده بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی و عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و دکتر محمدیان مشاور ستاد اقامه نماز در امور برنامه‌ریزی و نماز نسل نو فعالیت دارند.

همچنین حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر علی لطیفی به عنوان رئیس هیأت امنای موسسه فرهنگی مدرسه برهان و بنا به پیشنهاد محمد صالح منذبی مدیر کل دفتر انتشارات و فناوری آموزشی و رییس هیئت مدیره، دکتر معصومه نجفی پازوکی معاون آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش، محمد علوی تبار معاون توسعه منابع و پشتیبانی سازمان پژوهش، سید محمد باقر پیشنمازی و سعید مکرمی را به مدت دو سال به عنوان اعضای هیئت مدیره منصوب کرد.

ایجاد ارتباط فرایندی وثیق و هم‌افزا با برنامه‌ها، اقدامات و تولیدات سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی با نظارت و راهبری دفتر انتشارات و فناوری آموزشی؛ اهتمام به برجسته بودن هویت ملی، دینی و انقلابی و پاسداری از زبان و ادبیات فارسی در تولیدات؛ ارتقاء کمی و کیفی محصولات مؤسسه و تناسب و پشتیبانی آن از سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و برنامه درسی ملی؛ تلاش برای حفظ و استمرار جایگاه انتشارات مدرسه به عنوان برترین ناشر کشور در حوزه منابع آموزشی و تربیتی؛ بهره‌مندی تولیدات مؤسسه از قالب‌های نوین براساس اقتضائات مخاطبان برای ارائه محتواهای فاخر؛ برخی از انتظارات دکتر لطیفی از اعضای هیئت مدیره است.

زمینه سازی برای تعامل بیشتر در زمینه تولید محتوای آموزشی و تربیتی میان ایران و لبنان

در جلسه مشترک میان مسئولان دفتر انتشارات و فناوری آموزشی و مجموعه جمعیت کشف المهدی (عج) در خصوص طرح های همکاری و تعامل در تولید محتوای آموزشی و تربیتی میان ایران و لبنان گفت و گو و هم اندیشی شد.

به گزارش واحد خبر و رسانه دفتر انتشارات و فناوری آموزشی، جلسه مشترک میان مسئولان دفتر انتشارات و فناوری آموزشی و نمایندگان جمعیت کشف المهدی (عج) لبنان برگزار شد. در این جلسه حاضران در زمینه تعامل بیشتر برای تولید محتوای آموزشی و تربیتی میان ایران و لبنان با یکدیگر به بحث و تبادل نظر پرداختند.

دکتر محمد صالح مذنبی، مدیرکل دفتر انتشارات و فناوری آموزشی در این جلسه اظهار کرد: در ابتدا باید به این موضوع اشاره کنم که در کشور ما سندی با عنوان سند تحول بنیادین آموزش و پرورش به تصویب رسیده است که به تأیید مقام معظم رهبری نیز رسیده است. بر این اساس ایشان به صورت ویژه از ما انتظار دارند تا در نظام آموزشی کشور به این سند به عنوان مبنای برنامه ریزی آموزشی، تربیتی و اصل تعلیم و تربیت توجه داشته باشیم.

تفاوت ها و تمایزات مهم تولیدات جدید مجلات رشد

مدیرکل دفتر انتشارات و فناوری آموزشی تصریح کرد: بر همین اساس در دوره جاری انتشار مجلات رشد شاهد تفاوت ها و تمایزاتی هستیم که یکی از دلایل آن موضوع توجه بیشتر به سند تحول بنیادین است. در دوره جدید انتشار مجلات مذکور سعی شده با توجه بیشتر به برنامه درسی که دانش آموزان در مدارس دارند، همخوانی و مطابقت با این برنامه ها نیز مورد توجه قرار بگیرد. به طور نمونه زمانی که برای نخستین بار دانش آموزان با

حروف الفبا آشنا می‌شوند، داستان‌ها و تصویرگری‌های مجلات باید به گونه‌ای باشد که بتواند این آموزش را در ذهن‌ها خود به خوبی نهادینه کرد. مذنبی همچنین بیان کرد: علاوه بر این مجلاتی در گروه سنی بزرگسال برای معلمان و مربیان تدوین می‌شوند که هدف آن‌ها پشتیبانی از مجلات دانش‌آموزی و نیازمندی‌های معلمان و مربیان و مدیران مدارس است.

توسعه عدالت از دیگر اهداف مدنظر

در ادامه این نشست سید کمال شهابلو، معاون تولید و انتشار مجلات رشد نیز با اشاره به جلسات برگزار شده با گروهی از حزب الله لبنان در سال‌های گذشته و همفکری در خصوص مجلات با آن‌ها، گفت: برخی از مجلات رشد در گروه دانش‌آموزی را در اختیار این گروه قرار دادیم تا بتوانند در حوزه تصویر و متن از آن‌ها برای نشریات خودشان استفاده کنند. وی همچنین درباره فعالیت‌های جدید در این حوزه که در حال انجام است اظهار کرد: هدف ما از انتشار مجلات رشد به جز مواردی که عنوان شده، توسعه عدالت آموزشی نیز هست. بر این اساس، علاوه بر تولید کاغذی مجلات رشد، سعی می‌کنیم تا نرم‌افزارهای کاربردی (اپلیکیشن) آن را نیز توسعه دهیم.

قصد داریم از تجارب شما بهره‌مند شویم

در بخش دیگر این نشست، شیخ نزیه فیاض، رئیس جمعیت کشف‌المهدی (عج) لبنان اظهار کرد: این فرصت نصیب ما شد که از نزدیک از این مرکز پیشرو در امر تعلیم و تربیت بازدید داشته باشیم. از توضیحات ارائه شده بسیار استفاده کردیم. مجموعه کشف‌المهدی به عنوان مؤسسه‌ای که هدفش تعلیم و تربیت و آموزش برای گروه سنی که مشابه گروه سنی مدارس است، نقش تکمیل‌کننده نظام آموزشی در لبنان برای دانش‌آموزان و خانواده‌هایشان را بر عهده دارد. از این رو ما خود را شریک شما در این زمینه می‌دانیم و قصد داریم تا از تجارب شما بهره‌مند شویم.

پایه‌ریزی پایگاه تولید و انتشار محتوای الکترونیکی آموزش از راه دور

حاج علی خلیل، مدیر هنری جمعیت کشف‌المهدی (عج) لبنان ضمن ابراز خرسندی از حضور در این جلسه بیان کرد: با توجه به دیدگاه و صحبت‌های انجام شده، مشخص شد استفاده‌ای که ما می‌توانیم از تعامل خود داشته باشیم وسیع بوده البته این امر نیازمند گفت‌وگوهای عمیق‌تری خواهد بود تا از تجارب عنوان شده بهره لازم را ببریم. وی ادامه داد: انشالله با نگاه عمیق‌تری، کارها و موضوعات را پیگیری خواهیم کرد تا بتوانیم در تعاملات پیش رو از این همکاری بیشترین استفاده را داشته باشیم.

مدیر هنری جمعیت کشف‌المهدی (عج) لبنان تأکید کرد: ما باید نسلی را تربیت کنیم که نزدیک به اسلام ناب محمدی اصیل باشد. براین اساس علاوه بر مسائل تربیتی و فرهنگی که جمعیت مذکور برای دانش‌آموزان و اعضای خود دارد، به موضوع استعدادیابی هم توجه ویژه‌ای شده است. در این راستا از طریق برپایی مسابقات سعی داریم تا افراد مستعد را شناسایی و متناسب با اهداف مدنظر آن‌ها را آموزش دهیم. براین اساس در حال پایه‌ریزی پایگاهی برای تولید و انتشار محتوای الکترونیکی برای آموزش از راه دور هستیم. همچنین مجله «المهدی» را نیز داریم که برای دو گروه سنی الف و ب (کودکان و نوجوانان) منتشر می‌شود. در این مجله زمینه‌های پاسخ سریع نیز وجود دارد که قابل دسترسی است.

وی اظهار کرد: ما بخش خاصی را نیز برای تولیدات سینمایی و تلویزیونی داریم. در این زمینه سریالی را در حال آماده‌سازی داریم که موضوع آن در رابطه با تجربیات علمی است. در بخش سینمایی آثار زیادی تولید شده‌اند. به طور نمونه می‌توان به دو فیلم انیمیشن «شاهزاده روم» و «فیل شاه» اشاره کرد که با همکاری برخی از مؤسسات ایرانی اجرایی شده است. علاوه بر این در رابطه با تولید فیلم‌های کوتاه و سرود فعالیت‌های مشترکی داشته‌ایم که حاصل تعامل و همکاری دو طرف بوده است.

خلیل درباره ارتباط این تولیدات با بخش آموزش رسمی نیز بیان کرد: این جمعیت تحت نظر وزارت آموزش و پرورش لبنان نیست. با توجه به این امر ما سعی داریم، همواره پشتیبانی نیز برای نظام آموزشی باشیم، چرا که همانطور که مستحضر هستید در لبنان مذهب‌های مختلفی حضور دارند که هر یک با رویکرد خود به مطالب ارائه شده آموزشی می‌پردازند و مباحث را طبق فرهنگ تربیتی خود تولید می‌کنند. در این راستا ما نیز تلاش داریم تا محتواهای مناسبی را برای شیعیان تولید کنیم.

فعالیت بوستان کتاب در لبنان با هدف ترویج فرهنگ کتابخوانی

وی ادامه داد: ما یک انتشارات در مؤسسه داریم که مسئولیت انتشار کتاب‌ها را برعهده دارد، همچنین بوستان کتابی که در آن بسیاری از کتاب‌های تربیتی وجود دارد. در این بوستان تنها فروش کتب هدف نیست، بلکه ترویج فرهنگ کتابخوانی به طور ویژه مورد توجه است. در ادامه مدیر هنری جمعیت کشف‌المهدی (عج) لبنان به معرفی برنامه کاربردی (اپلیکشین) اندرویدی به نام «حکایا المهدی» پرداخت و گفت: تمام مواد و محتوای پشتیبان در این اپلیکشین وجود دارد که به صورت رایگان در اختیار همه افراد قرار دارد. تولیدات ما تنها منحصر به مدارس نیست، بلکه هدف ما تربیت نسل توانمند برای جامعه است.

اخبار دفتر امور و فناوری آموزشی

دبیر یازدهمین جشنواره ملی تولید محتوای الکترونیکی رشد منصوب شد

معاون وزیر و رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی در ابلاغی، مجتبی دانشور را به عنوان دبیر یازدهمین دوره جشنواره ملی تولید محتوای الکترونیکی رشد منصوب کرد.

به گزارش روابط عمومی و امور بین‌الملل سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، حجت الاسلام والمسلمین دکتر علی لطیفی در این ابلاغی که به پیشنهاد مدیرکل دفتر انتشارات و فناوری آموزشی صادر شده است، بر جشنواره ملی تولید محتوای الکترونیکی رشد به عنوان یکی از مهم‌ترین رویدادهای علمی، آموزشی و تربیتی کشور با هدف ایجاد بستری برای نقش آفرینی همه ظرفیت‌های دولتی و غیردولتی به ویژه سرمایه ارزشمند معلمان، دانش‌آموزان، مؤسسات دانش بنیان و فعالان مردمی عرصه تعلیم و تربیت و با مشارکت و حمایت معاونت‌های محترم وزارت آموزش و پرورش، تأکید کرده است.

توسعه و تعمیق فرهنگ تولید محتوای الکترونیکی درسی با بهره‌مندی از فناوری‌های نوین آموزشی، ایجاد زمینه مناسب برای شناسایی، ترغیب، پرورش و حمایت مالی و معنوی از توانمندی معلمان، دانش‌آموزان، دانشجو معلمان و مدرسان در تولید منابع و رسانه‌های یادگیری الکترونیکی، غنابخشی به بسته‌های تربیت و یادگیری به ویژه زمینه‌های پاسخ سریع کتاب‌های درسی بر اساس آثار دریافتی و توسعه و تقویت تولیدات شبکه ملی مدارس ایران (رشد) از انتظارات مد نظر دکتر لطیفی از دبیر یازدهمین جشنواره ملی تولید محتوای الکترونیکی رشد می‌باشد.

مدیریت مرکز آفرینش‌های فرهنگی هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان؛ مدیرکل آموزش‌های شهروندی شهرداری تهران؛ مدیرعامل شرکت پیام رسا وابسته به شهرداری تهران، مدیرکل روابط عمومی و امور بین‌الملل کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، مدیر روابط عمومی دفتر انتشارات کمک آموزشی وزارت آموزش و پرورش، مدیر بخش عکس مجلات رشد، دستیار سردبیر مجله رشد جوان و دبیری جشنواره عکس رشد، بخشی از سوابق فعالیت‌های مجتبی دانشور است.

اخبار دفتر انتشارات
و فناوری آموزشی

مجلات رشد به باغ کتاب آمدند

ماهنامه‌های دانش‌آموزی رشد به عنوان تنها مجلات دانش‌آموزی، در در باغ کتاب تهران عرضه می‌شوند.

به گزارش واحد خبر و رسانه دفتر انتشارات و فناوری آموزشی، با هدف توسعه انتشار مجلات رشد، از این پس ماهنامه‌های دانش‌آموزی رشد در باغ کتاب تهران عرضه می‌شوند.

بنا بر این گزارش، فروشگاه کتاب کودک و نوجوان در باغ کتاب تهران، بر اساس تفاهم‌نامه‌ای با دفتر انتشارات و فناوری آموزشی، مجلات رشد کودک، رشد نوآموز، رشد دانش‌آموز، رشد نوجوان، رشد جوان، رشد هنرجو، رشد برهان متوسطه اول و رشد برهان متوسطه دوم را برای کودکان و نوجوانان عرضه خواهد کرد. باغ کتاب تهران، بزرگ‌ترین فروشگاه کالای فرهنگی با بیشترین و متنوع‌ترین تعداد کتاب و محتوای گوناگون علمی و فرهنگی در ایران و پل ارتباطی میان کودک و نوجوان، علم و فناوری و فرهنگ و نوآوری می‌باشد.

رئیس جمهور در مراسم آغاز سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱
مهر ماه ۱۴۰۱

علاقمندان جهت انتشار مطالب خود اعم از چکیده، مقاله و یادداشت تخصصی مرتبط با حوزه تعلیم و تربیت، الگوهای تدریس، برنامه‌ریزی آموزشی و... آثار خود را حداکثر در دو صفحه A_۴ به تحریریه نشریه به نشانی oerp@chmail.com ارسال فرمائید. مطالب پس از بررسی منتشر می‌شود.

اداره روابط عمومی و امور بین‌الملل

تهران | خیابان کریمخان | خیابان ایرانشهر | ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش | سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ | تلفن: ۰۹-۸۸۸۳۱۱۶۱ | نمابر: ۰۹۲۶۵-۸۸۳ | سایت: www.oerp.ir